

Realizacija družbeno-gospodarskega razvoja SOZD Iskra v letu 1982

Zaostreni plačilno bilančni položaj države in še trajajoča recesija v razvitih industrijskih državah je v letu 1982 močno vplivala na gospodarske razmere v Jugoslaviji. Izhod iz nastalih plačilnih težav države so načrtovalci ekonomske politike v dobri meri iskali v najrazličnejših omejevalnih ukrepih, med drugimi tudi v vezavi uvoza na izvoz, ob dokaj nizki razpoložalnosti pravic z devizami posameznih izvoznikov. To je seveda imelo za posledico poslabšano preskrbljenost jugoslovanskega gospodarstva z reprodukcijskimi materiali in ob porastu zahtev po devizni soudeležbi, čedalje pogostejše trganje reprodukcijskih verig.

V takih pogojih gospodarjenja je v prvi polovici leta v Sloveniji industrijska proizvodnja postopno upadala in grozila slabimi poslovnimi rezultati. Tako je prvega trimesečja, ko je dosegla 1,7% rast padla na 1,7% v tretjem trimesečju. Le večji uvozni injekciji v zadnjem trimesečju gre pripisati, da se je na koncu leta vendarle bistveno popravilo tako, da je industrijska proizvodnja v letu 82 v Sloveniji porasla za 2,1%. Ob tem se je ohranila padajoča rasti zaposlovanja tako, da je bil porast zaposlenosti znašal le 1,2%, kar je sorazmerno nizek porast v primerjavi s preteklimi leti.

Zamrzitev cen, ki je stopila v veljavo ob polletju 1982, je zaustavila rast inflacije tako, da se je le ta ob koncu leta ustavila nekje na 32%, kar je čepprav administrativno doseženo, kajšen uspeh v primerjavi z dvema predhodnima letoma.

V takih pogojih je poslovala v letu 82 tudi Iskra, ki je kljub zaostrenim meram na tržiščih, trganju repro-

verig in težavam z zagotovitvijo najosnovnejših surovin dosegla relativno dobre rezultate.

Celotni prihodek je v letu 82 dosegel vrednost 59,6 milijard din, ali za 35,7% več kot v preteklem letu pa tudi za 9,3% več kot je bilo planirano.

Kljub znatno povečani predpisani amortizaciji, za katero smo v Iskri namenili kar za 152,2% več, je tudi dohodek zadržal visoko rast. V letu 1982 smo v Iskri ustvarili 17,3 milijard din dohodka, kar je za 38,5% več, kot v preteklem letu in celo 11,8% več, kot smo načrtovali. V takih pogojih je družbeni proizvod (oz. primerljivi dohodek) porastel celo za 44,5%, ali 15,5% več, kot smo planirali.

Ob upoštevanju znane inflacije bi to pomenilo, da nam je v Iskri v letu 1982 uspelo realizirati 9,5% realno rast družbenega proizvoda, kar je znatno nad dosežki v Sloveniji in Jugoslaviji.

Seveda pri teh doseženih rezultatih ne smemo zapasti pod pretirani vpliv optimizma, saj je sama delitev dohodka

v letu 1982 še nadalje neugodna za organizacije združenega dela, kljub sprejetim resolucijskim določilom o postopnem večanju akumulacijske sposobnosti gospodarstva.

Da smo tudi v letu 1982 še daleč od tega kažejo porasti sredstev, ki se iz dohodka izdvajajo za SIS ter splošne in družbene dejavnosti.

Tako je del dohodka namenjen za SIS v letu 1982 porasel za 43,6% in del dohodka za splošne in družbene dejavnosti celo za 57,3%. Sprememba obrestnih mer v letu 1982 in pomanjkanje lastnih virov kapitala se je katastrofalno odrazila na porastu dela dohodka, ki je namenjen za odplačilo obresti. Le-te so v letu 1982 dosegle in presegle sredstva, izločena v poslovni sklad.

Taka delitev je povzročila, da je čisti dohodek porasel mnogo skromneje kot dohodek in to le 26,6%. Delitev osebnih dohodkov se je v Iskri v letu 1982 gibala v skladu z družbenim dogovorom o razporejanju dohodka tako da so bruto OD porastli za 34,5%, kar je manj kot je znašal porast primerljivega dohodka. V primerjavi s 43,5%, količinski (Nadaljevanje na 3. strani)

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Domača naprava za čiščenje tiskanih vezij — z inovacijo do prihrankov deviz

Poročali smo že, da v sežanski temeljni organizaciji Sprejemniki izdelujejo tiskane enote za računalniško podjetje IBM. V zapisu smo omenili, da gre za zahtevno proizvodnjo, na katero so se pripravljali dolge mesece. Tako so morali med drugim rešiti tudi problem čiščenja tiskanih vezij — inozemski partner je namreč zahteval, da je treba vezja po spajkanju oprati. Za to obstajajo v svetu posebne priprave, ki pa jih pri nas nihče ne izdeluje.

V Sežani torej niso imeli dosti časa za razmišljanje, saj se je bilo treba za posel kar najhitreje pripraviti. Domačega izdelovalca naprav za čiščenje tiskanih vezij ni, deviz in dovoljenja za uvoz take naprave niso imeli, zato so se odločili, da jo izdelajo sami. Odločitev je bila še toliko lažja, ker take naprave niso potrebovali zgolj za izdelovanje tiskanih vezij za IBM, ampak tudi za čiščenje vezij, ki jih potrebujejo za proizvodnjo novih ojačevalnih naprav.

Rečeno — storjeno. Trije sodelavci FRANKO KRANJC, MIRO STOPAR in MIRAN TAVČAR so zadevo »vzeli v roke«, pregledali prospektno dokumentacijo, združili izkušnje in znanje s področij hladilne tehnike, mehanike in elektrike ter v dobrih šestih mesecih izdelali prototip naprave za čiščenje vezij!

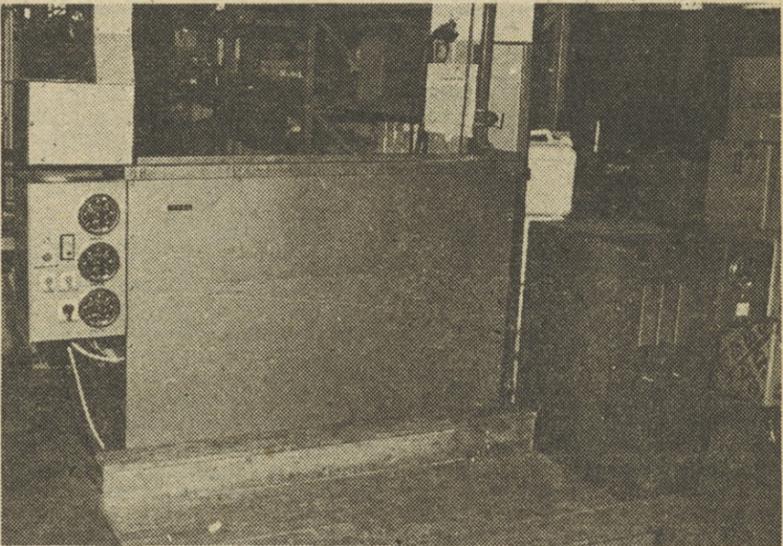
Menda ni potrebno posebej poudarjati, da so napravo v celoti izdelali sami, brez kupovanja tujega znanja, ali licenc, brez uvoženega materiala. Prototip naprave je že preizkušen, atestiran in deluje tako, kot so pričakovali.

Z doma izdelano napravo so pripravili devize, ki bi jih morali odšteti za nakup takega stroja v tujini (podobna naprava v ZR Nemčiji velja 42.000 mark) in seveda ostale dajatve v zvezi z uvozom. Ocenjujejo, da bi jih v tujini kupljena naprava veljala 1,7 milijona dinarjev, sami pa so jo izdelali za bistveno manj denarja. To jim je seveda uspelo tudi na račun materiala, ki so ga našli kar v domači tovarni, vendar je prihranek kljub temu upoštevanja vreden. Ker gre za prvi tak stroj, v katerega so vložili mnogo truda, prizadevanj in volje, so izdelek prijavili tudi interni komisiji za inovacije, ki v teh dneh njihov predlog že obravnava.

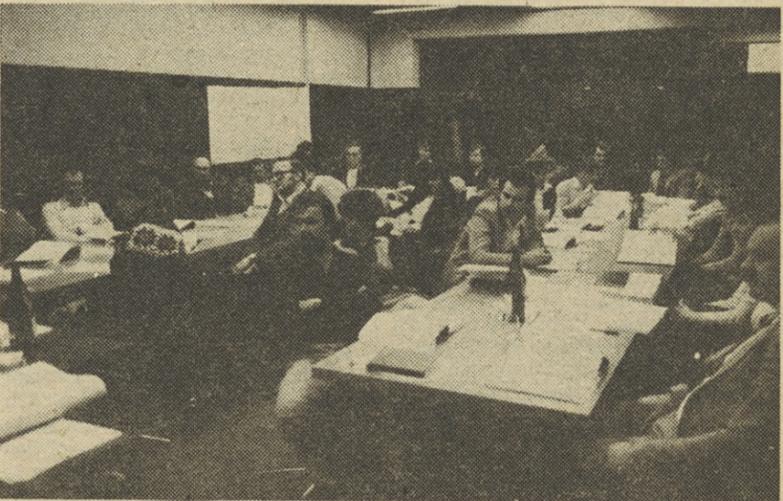
Sestavni deli naprave so: čistilna, nihajna, destilacijska in hladilna naprava. Podobne aparate nameravajo zaradi zelo dobrih izkušenj s prototipom izdelovati tudi za zunanje kupce; v tem primeru je lahko posamezna samostojna enota vsaka od sestavnih delov, ki sestavljajo sedanji stroj. Aparat uporablja za čistilno sredstvo trifluortrikloreto, ki je naprodaj pod različnimi komercialnimi imeni (arklone, kaltron, freon). Prvi izdelek še nima vgrajene

naprave za čiščenje z ultrazvokom, vendar nameravajo v kratkem vgraditi tudi ta element. Tako sestavljena naprava bo verjetno zanimiva za širok krog kupcev, čeprav imajo nekaj naročil že sedaj.

Stane Fleischman

Naprava za čiščenje tiskanih vezij iz Sežane.

VODENJE KROŽKOV ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE je bil naslov tridnevne Iskrinega seminarja. Zaključili so ga prejšnji teden v Transturistu v Škofji Loki. Namenjen je bil voditeljem krožkov v Iskrinih TOZD. Od seminarja si veliko obetajo v tovarnah, saj je povsod dovolj plodnega dela za tovrstne krožke, ki naj bi dejavno vključili čim širši krog delavcev in zlasti strokovnjakov. Predavali so Iskrini strokovni sodelavci o tehniki, modelih in načinu delovanja krožkov in zasledovanju rezultatov.

ISKRA AVTOELEKTRIKA

Naše znanje v Indiji

Delavski svet Iskrine Avtoelektrike Nova Gorica je na svojem zadnjem zasedanju prejšnji četrtek obravnaval smisel in vsebino dolgoročne, petletne pogodbe o prodaji znanja, izkušenj in tehnične dokumentacije za izdelavo zaganjalnikov, alternatorjev, dinamov in napetostnih regulatorjev indijski firmi Eicher Goodearth Limited iz New Delhija in je soglašal, da se pogodba sklene. Prvič v 23-letnem obstoju novogoriške delovne organizacije je prišlo do tako izjemnega dogodka, zato pogledajmo nekoliko širše v novo zgodovinsko poglavje Iskre Avtoelektrike.

PRVI STIKI LETA 1981

V srednjeročni plan te delovne organizacije za obdobje 1981—1985 so začeli, da si bodo prizadevali za postopno sodelovanje z deželami v razvoju.

Pred dvema letoma so navezali prvi posredni stik z indijsko firmo Eicher, ki ima v svojem sestavu skromno tovarno za proizvodnjo dinamov. Omenjena firma proizvaja traktorje z enocilindričnim dieslom motorjem, razvija pa 2 in 3 cilindrične dieslomotorje za traktorje, ki naj bi jih izdelovala v dveh letih.

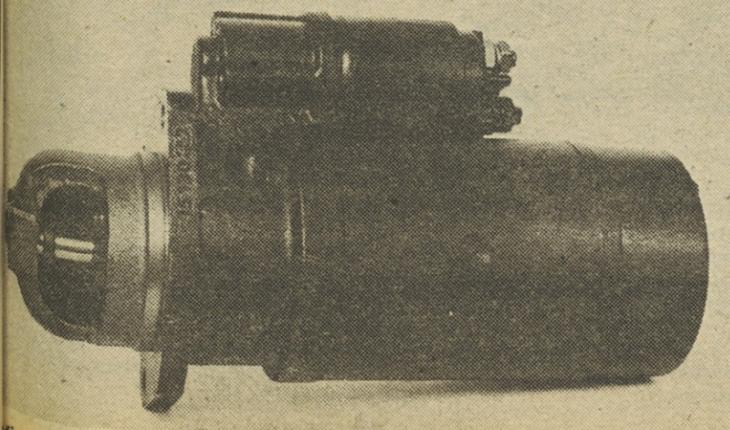
Firma Eicher bo morala močnejše stroje opremiti tudi z zaganjalniki in alternatorji. Ker pa indijski proizvajalci avtoelektričnih izdelkov ne pokriva domačih potreb trga, želijo razširiti svojo proizvodnjo dinamov še z proizvodnjo zaganjalnikov in alternatorjev. Seveda bi firma Eicher lahko sama izdelala in osvojila proizvodnjo teh izdelkov, vendar je v časovni stiski, zato se odločila, da od Avtoelektrike odjavi materialno pravico do njihovega znanja in izkušenj ter proizvodno tehnologijo in dokumentacijo (know-how).

OSEBNA IZKAZNICA FIRME EICHER

Uprava je v glavnem mestu Indije. Matična tovarna traktorjev je 30 km iz New Delhija, ima pa 1225 zaposlenih. Tovarna motorjev in traktorjev zaposluje 500 delavcev, v tovarni menjalnikov in traktorjev je 350 zaposlenih, v tovarni posebnih kovinsko-obdelovalnih strojev je 85 zaposlenih, tovarna dinamov za traktorje zaposluje 113 delavcev, razvojno raziskovalni center pa ima 200 zaposlenih. Torej je vseh skupaj 2473 zaposlenih. Letno izdelajo približno 13 tisoč traktorjev, poslovno leto 1981 pa so zaključili z 1.800.000 dolarjev dobička.

Kot smo že v uvodu omenili, so delegati delavskega sveta soglašali, da se prva tovrstna pogodba podpiše. Tako pričakujejo v kratkem predstavnike te indijske firme, da določajo asortiment, količine, cene izdelkov in drugo, ter da dokončno potrdijo besedilo pogodbe. Prodnor znanja strokovnjakov Iskre Avtoelektrike v svet, postaja realnost.

Marko Rakušček

Zaganjalniki kmalu tudi v Indiji.

Obveščanje še močnejše orožje delavskega razreda

V ponedeljek, 14. t. m. je bila 6. seja CK ZKJ, na kateri so najprej počastili spomin na 100-letnico smrti velikega revolucionarja in misleca Karla Marxa. O pomenu in neminljivih vrednotah njegovega dela je govoril predsednik CK ZKJ Mitja Ribičič. V delovnem delu se je pa so razpravljali o žgočih vprašanjih javnega obveščanja in nalogah ZK. Uvodno besedo je imel član predsedstva CK ZKJ Dimče Belovski. Po razpravi so člani CK izoblikovali stališča do nalog komunistov v javnem obveščanju.

Člani CK ZKJ so bili enotnega mnenja, da javna glasila ne morejo in tudi ne smejo biti vrhovni razsodnik zapletenih družbeno-gospodarskih dogajanj v državi. Prav tako pa samoupravna socialistična družba ne potrebuje sredstev javnega obveščanja, ki bi lakirala in prikrižala nakopičene probleme družbe in s tem zavirala tudi ves nadaljnji razvoj.

Resda je bilo v zadnjem času opaziti v nekaterih javnih glasilih nedopustne pomanjkljivosti, celo odkrite izlive nacionalizma. Časopisne strani so bile odprte tudi potrjenim sovražnikom samoupravnega socializma. Pod plaščem demokratičnih svobod, razprav in polemik o svobodi ustvarjanja in gospodarskem trenutku države je bilo v časopisnih stolpcih in radijskih in televizijskih oddajah mogoče prebrati in slišati izjave razrednih sovražnikov socializma in samoupravljanja, s čimer so hoteli zanikati nedvomne uspehe pri povojni graditvi države in celo vrednote naših temeljnih opredelitev, kot sta samoupravljanje in federativna ureditev.

Tako kot zagovorniki liberalističnih pojmovanj so se okrepile tudi birokratsko-dogmatske sile. Težnje, da bi vsako, tudi upravičeno kritiko negativnih pojavov v družbi in njihovih pobudnikov sprejeli kot nedopustno in v tem »občutiljem trenutku« nepotrebno, ne pomenijo nič drugega kot nadaljnje odlašanje pri urejanju problemov in prelaganje na kak drug čas, ko se bodo taisti problemi potrojili.

Boj članov Zveze komunistov Jugoslavije tudi proti liberalističnim ter birokratsko-dogmatskim silam mora biti oster in odločen. Trajno bo mogoče izkoreniniti negativne težnje v javnih glasilih samo ob nenehno zavzetem idejnem boju zveze komunistov, ne le v javnih občilih, temveč tudi v vsej zvezi komunistov.

Samo z utemeljeno marksistično kritiko je mogoče popolnoma osvetliti vse nesprijemljive zahteve sovražnikov samoupravljanja vseh barv. Golo opozarjanje na sovražnika in na njegovo dejavnost prav gotovo ne bo moglo samo po sebi obroditi zaželenih sadov. Naloga novinarjev je, in seveda ne samo njihova, da okrepijo boj proti razrednim sovražnikom samoupravnega socializma. To je brez dvoma trajna naloga.

Razvoj sistema obveščanja, kakršnega smo dosegli, je omogočil, da na tem področju pride do novih samoupravnih prodorov, da obveščanje postane še močnejše orožje delavskega razreda, delovnih ljudi in občanov pri gospodarjenju z vsemi procesi v družbi. Dosegli smo velike uspehe pri ustvarjanju materialno-tehničnih temeljev obveščanja. S skupno naklado in razvejanostjo izdaj ter radijsko-televizijskih oddaj smo ustvarili možnost, da naša javna glasila vse uspešneje izpolnjujejo svojo vlogo v družbi. Za nove, še večje dosežke pri delu javnih glasil obstajajo torej trdni temelji.

Prav zaradi tega je zveza komunistov dolžna sprožiti akcijo vseh dejavnikov, da bi poiskali rešitve za nadaljnji razvoj sistema obveščanja. Ta obveznost je tolikanj večja, ker je vloga zveze komunistov v sistemu javnega obveščanja sestavni del izpolnjevanja vodilne idejno-politične vloge zveze komunistov v našem družbenem življenju.

Zveza komunistov ima zato izredno veliko odgovornost za razvoj sistema javnega obveščanja, za socialistično usmerjeno in delavsko-razredno vsebino obveščanja ter za to, da se obveščanje usposobi za samostojno in odgovorno angažiranje pri uresničevanju in krepitevi samoupravnih družbenih odnosov.

Igor Triller.

Avtomatike. Opozoril bi rad na številce ali bolje rečeno na kranjsko tovarno številce, ki se zna izredno hitro prilagajati zahtevam skandinavskega tržišča. Vedeti je treba, da je to tržišče izredno zahtevno, in to zaradi svojih lastnih zahtev, ali pa zahtev, ki jih izvaja prek svojih institutov.

Omenili ste velikanske razdalje med posameznimi kupci in če se poveča k temu problemu, kako vam in Iskri uspeva to premoščati?

Organizirali smo tri vrste distribucijskih mrež v vseh štirih deželah. Prek ene distribucije prodajamo elektronske elemente, prek druge bolj mehanske elemente za uporabo v industriji in preko tretje distribucijske mreže številcev. Vegin program in široko potrošnje.

Samo še vprašanje, kje vidite prihodnost Iskre na skandinavskem tržišču?

Na prvo mesto bi uvrstil nujnost prehoda na podjetniško dejavnost v teh deželah, kar bi omogočilo globlje sodelovanje s tem tržiščem. Povem naj tudi to, da bi morali dobiti širše možnosti kapitalnega delovanja. Glede pogojev — ti pa so enaki za vse zahodne države, bomo morali več pozornosti nameniti kakovosti, poslovni disciplini in cenam. Če teh treh pogojev ne bomo izpolnjevali, Iskra ne bo mogla več obstati na skandinavskem tržišču. To tržišče je popolnoma kupčevo in kupec dikтира vse na tem tržišču, prodajalec, v tem primeru Iskra, pa se mu more prilagajati.

Lado Drobež

Po sedmem vrhu neuvrščenih

Pozornost vsega sveta je bila pred kratkim vsekakor usmerjena v New Delhi, kjer je potekal sedmi vrh neuvrščenih. V indijski prestolnici so se zbrali šešdeset voditelji 99 držav, članic neuvrščenega gibanja. Več kot polovico človeštva je torej zbralo v Palači modrosti, kjer so ves teden tekale razprave o najbolj rešljivih problemih sodobnega sveta. Čeprav je bil to pot delhijski vrh prvič, je Tita, enega izmed danes že zgodovinskih ustanoviteljev gibanja neuvrščenih, je potekal v najboljšem smislu in duhu njegove vizije o miroljubnem sožitju in veri v razreševanje sporov in problemov z dogovori in strpnostjo. Sploh pa za pravkar minuli vrh značilno, da je potekal v izraziti enotnosti in odločnosti vseh članic neuvrščenega gibanja za mir na svetu in rešitev svetovne gospodarske krize. K poteku in uspehu sedmega vrha je svoj pomemben delež prispevala tudi Jugoslavija.

Sklepna lista sedmega vrha, oziroma deklaracija, ki so jo sprejeli v New Delhiju, ima dva dela, političnega in gospodarskega.

V prvem delu sprejete deklaracije je rečeno, da je bilo bistvo politike neuvrščenosti zmerom v boju proti imperializmu, kolonializmu, neokolonializmu, apartheidu, rasizmu, vstevši sionizem ter proti vsem oblikam tuje agresije, okupacije, nadvlade, vmešavanja ali hegemonije, kakor tudi zoper politične obel blokove, ki teži po nadaljevanju blokovske delitve sveta. Zato neuvrščenost zavračajo vse oblike podrejanja, odvisnosti, vmešavanja ali intervencije, vključno s politične, diplomatske, gospodarske, vojaške in kulturne.

V deklaraciji so se udeleženci sedmega vrha zavzeli tudi za naslednje ukrepe: takojšnjo prepoved uporabe jedrskega orožja ali groženj z njim in za celovito sporazum o prepovedi preizkušanja jedrskega orožja, za jedrsko razorožitev pod učinkovitim mednarodnim nadzorom in pogajanja o splošni razorožitvi, vzpostavitev brezatomijskih območij v raznih delih sveta ter za začetek proučevanja zmanjševanja navzočnosti vesil in območju Indijskega oceana. Drug in tretja deklaracija obnovi dvostranski pogajanje med ZDA in SZ o zmanjševanju in morebitni odstranitvi njune vojaške navzočnosti v Indijskem oceanu, v tevi o točja Chago in Diego Garcia Mauriciusu, popoln in brezpogojen umik Izraela z vsega palestinskega in drugega zasedenega ozemlja, vstevši Jeruzalem, podporo junaškim ljudstvom Palestine, Namibije in Južne Afrike, vsem žrtvam agresivne politike in dejanj Izraela in Južne Afrike, obsodbo ZDA zaradi poskusov vsiliti lastno politiko v Zahodni Aziji zavoljo vojaške in politične podpore Izraelu, zahtevo po umiku tujih čet iz Afganistana, Kambudžije in končno poziv neuvrščenim državam, naj medsebojno razporedijo izključno po miroljubni poti.

Gospodarski, drugi del deklaracije, pa se med drugim zavzema za naslednje ukrepe: za takojšnje ukrepe mednarodne skupnosti za vzpostavitev mednarodne ekonomske ureditve, dalje je potrebna podpora vlad najmanj razvitim državam, zlasti še otoškim državam in tistim brez dostopa do morja, brisanje dolgov najmanj razvitim državam, za sklic svetovne monetarne in finančne konference za pospeševanje razvoja in za kolektivno samopomoč neuvrščenih držav in drugih držav v razvoju, za pospeševanje sodelovanja regionalni in nadregionalni podlagi, naslanjajoč se čedalje bolj na lastne sposobnosti in tehnologijo in razvojno strategijo, temelječo na lastni družbeno-ekonomski stvarnosti.

RAZGOVOR Z DIREKTORJEM TOZD STANDARDIZACIJA BLAŽEM TOMINCEM

O standardih in kakovosti

Znano je, da Iskra proizvaja svoje izdelke tudi za namenskega kupca. Le-ta ima izdelan sistem tehničnih regulativ za izdelke in storitve za potrebe oboroženih sil. Da bi o sodelovanju z namenskim kupcem izvedeli več, smo za kratek razgovor poprosili direktorja TOZD Standardizacija, ki se je razgovoru ljubeznivo odzval.

Kaj vse obsega tehnična regulativa in kakšen je njen namen?

»Zahteve po kakovosti, zanesljivosti ter ekonomičnosti proizvodnje in uporabe izdelkov nenehno naraščajo; to se odraža tudi pri izpopolnjevanju tehnične regulative v oboroženih silah. Takoj po spremembi zakona o standardizaciji in zakona o merskih enotah in merilih, ki sta postala osnova moderne pojmovanja standardizacije in metrologije pri nas, je tudi JLA izpopolnila svojo tehnično regulativo v obliki enotnega sistema standardizacije in metrologije v oboroženih silah. Pod izrazom standardizacija razumemo predvsem pripravo, določanje in uporabo standardov narodne ekonomike in predstavo o kvaliteti proizvodov, pod izrazom metrologija pa predvsem merske enote in merila, delovanje metroloških laboratorijev in metrološki nadzor nad merili.

Namen enotnega sistema standardizacije in metrologije v oboroženih silah pa je zagotavljanje kakovosti, zanesljivosti ter ekonomičnosti izdelkov za potrebe namenskega kupca z vidika tehnične funkcionalnosti in varnosti v proizvodnji, uporabi, vzdrževanju, servisiranju in remontu, kar bistveno pripomore k zagotavljanju in krepitevi obrambne sposobnosti naše skupnosti.

Kako se TOZD Standardizacija, kot specializirana organizacija za standardizacijo v Iskri vključuje v te procese?

»V letu 1981, takoj po izdaji uredbe o pričetku delovanja enotnega sistema standardizacije in metrologije v oboroženih silah ter na pobudo namenskih proizvajalcev v Iskri, smo si izdelali plan za postopno vzpostavitev tega dela dejavnosti standardizacije.

Tako smo se v preteklem letu dogovorili z najpomembnejšimi institucijami v JLA o načrtih in vsebini medsebojnega sodelovanja na področju standardizacije. Na ta način se je TOZD Standardizacija vključila v oblikovanje standardov in predpisov, seveda s pomočjo strokovnih delavcev iz Iskre na tistih strokovnih področjih, ki so pove-

zana s programsko usmeritvijo Iskrinih organizacij. Tako vnovčenje Iskrinega znanja in izdelke namenske uporabe ob sprotne preverjanju rezultatov pa istočasno daje dobro podlago za izpolnitev tehničnih zahtev v standardih in drugih predpisih.

Kako se Iskrini strokovni delavci vključujejo v oblikovanje in izpolnjevanje tehnične regulative v izdelke namenskega kupca?

»Tudi na tem področju smo v preteklem obdobju dosegli pomembne rezultate. Poleg posvetovanja na temu uvajanje enotnega sistema standardizacije in metrologije v oboroženih silah, ki smo ga organizirali v mesecu novembru preteklega leta za vse strokovne delavce, ki so kakorkoli povezani z vprašanji standardizacije in metrologije, je namenski kupec vključil vzorčne izdelave posamičnih standardov in drugih predpisov.

Tako v komisijah za pripravo standardov narodne obrambe sodeluje nad 20 strokovnih delavcev iz namenskih organizacij Iskre, seveda na tistih področjih, ki so v zvezi s programi posameznih proizvajalcev v Iskri, strokovnem delu in koordinaciji za delovanje teh komisij na ravni naše TOZD.

Kaj nudite strokovnim delavcem Iskri s področja strokovnih delavcev izvajate na področju tehnične regulative?

Strokovnim delavcem v proizvodnji in kontroli nudimo strokovno pomoč pri njihovem delu, sem v obliki informacij ali dokumentov kot so standardi in drugi tehnični pisi s področja elektrotehnike, vinskih in kovinskih gradiv ter drugih področij. Na osnovi dogovora z vami JLA smo že od začetka pred leti tekoče obveščeni o vseh naših izdelanih standardih in drugih pisih za potrebe oboroženih sil.

S tega področja je v naši stanje teki okoli 500 standardov in drugih predpisov. Vse novosti pa sprotno nudimo rednim uporabnikom v obliki polnega kataloga, ki ga objavljamo v naših »Informacijah« in v prejemna nad sto prejemanjnikov v obliki kataloga.

Na ta način pa so podane možnosti vgrajevanje zahtev namenskega kupca v izdelke, ki so namenjeni njemu. Najzgodnejšem oblikovanju izdelkov tehnologije za njegovo izdelavo strani, po drugi pa so te zahteve izvedene elementov oblikovanja in njevanja obligacijskih razmerij v obliki namenskih kupcev.

Mara

POGOVOR Z IGORJEM TRILLERJEM

Iskra na skandinavskem tržišču

Te dni minevajo tri leta odkar ima Iskra v Stockholmu svoje predstavništvo. Le-to deluje v okviru firme Globmarket, katere lastnica je Emona iz Ljubljane. Vodja predstavništva je Igor Triller. Iz Stockholma obdeluje celotno skandinavsko tržišče — Švedsko, Norveško, Finsko, Dansko in Islandijo.

Pred letom 1980 je Iskra obdelovala to tržišče z občasnimi obiski Iskrinih predstavnikov. Ta oblika seveda ni bila niti poceni, niti najbolj učinkovita. Večji delež je takrat slo nel na lokalnih distributerjih, pomemben del naše menjave s skandinavskimi deželami pa je odpadel na kooperacijsko sodelovanje s firmo Danfos.

Leta 1979 smo v Skandinavijo izvozili za 5 milijonov dolarjev. Več kot polovica te vsote je odpadla na menjava z Danfosom. Leto 1980 je bilo prelomno v načinu obdelave trga, zaradi vse bolj izrazite recesije v Evropi pa še ne bi bilo moč govoriti o nekem izrazitem izvoznem skoku. Izvozili smo za dobrih sedem milijonov dolarjev, polovica pa je spet odpadla na Danfos.

Izvoz se je leta 1981 spet povečal za 2 milijona dolarjev in dosegel 9 milijonov dolarjev, lani pa so iz izvoznih poročil izključili menjavo z Danfosom, in sicer zaradi lažjega načrtovanja, skupen izvoz pa je dosegel nekaj več kot 3,7 milijona dolarjev. Od tega je Iskra največ izvozila na Švedsko — milijon 750.000 dolarjev, na Finsko 860.000 dolarjev, na Norveško 560.000 dolarjev in Dansko 535.000 dolarjev. Na Island Iskra lani ni izvažala. Letos bo Iskra v Skandinavijo izvozila predvidoma za 5 milijonov 980.000 dolarjev.

„Poudaril bi rad, da me zelo moti obračunavanje v dolarjih,“ je na začetku našega pogovora ponovil misel z Iskrine zunanje-trgovinske konference vodja Iskrinega predstavništva v Stockholmu Igor Triller. „Poglejte zakaj: leta 1979 smo za en izvožen upor dobili na Švedskem 2 oere, v letošnjem letu pa prodajamo ta enak upor v enakih količinah po 1,8 in 1,9 oere. Leta 1979 smo trifrazne številce prodajali po 235 kron in takšna cena je še danes. Velikanska razlika pa je v menjavi med dolarjem in krono: pred štirimi leti je veljal en dolar 3,95 švedske krone, danes pa moramo odšteti

za en dolar 7,60 švedske krone. Preračunavati naš izvoz v dolarje pa tudi dosega planske številke v dolarjih je torej precejšen absurd. Seveda imajo podobne probleme tudi drugi evropski izvozniki.

Morda je Skandinavija še toliko bolj izrazita, kajti lani je bilo leto velikanskih gospodarskih reform — Švedska je devalvirala svojo valuto za 16 %, Finska za 11 %, Norveška za 6 %, še najhuje pa je bilo na Danskem. Morda podatek, ki bo zanimiv tudi za Iskraše: Danska je zgradila leta 1980 100.000 stanovanj, leto pozneje pa le še 12.000 stanovanj. Podobno je tudi drugod v skandinavskih deželah, kako se je to poznalo za naš izvoz pa si lahko mislite.

Najhuji problem, s katerim se srečuje naš predstavnik v Stockholmu, so kljub vsemu izredne oddaljenosti med posameznimi kupci v različnih skandinavskih deželah. Ob tem je treba vedeti, da skandinavske dežele pokrivajo skoraj tretjino Evrope, na tem območju pa živi le 22 milijonov prebivalcev. Le-ti imajo resda povprečni dohodek več kot 10.000 dolarjev, vendar gre torej za omejeno porabo.

„Med svojim najjužnejšim in najsevernejšim kupcem je približno 3.500 kilometrov. Nekoliko laže je v večjih mestih, najhuje pa je na Danskem, kjer so kupci raztreseni po njihovih majhnih otokih. Potovanje od enega do drugega kraja izredno dolgo in je seveda tudi drago.“

In kaj Iskra prodaja na to tržišče?

„Na prvo mesto bi seveda uvrstil elemente, ki morajo, vsaj po mojem mnenju, tudi ostati nosilec izvoznega programa, pa čeprav po vrednosti niso in ne bodo na prvem mestu. Potem so tukaj izdelki Telematike in Kibernetike, takoj pa moram dodati, da imamo največ izvoznih izpadov zaradi zastarelosti proizvodnega programa, po drugi strani pa opazamo velik porast novjših izdelkov iz Kibernetike in

Medobčinski svet ZKS severnoprimorskih občin je povabil na sestanek, ki je bil prejšnji teden v Novi Gorici, izvršnega sekretarja ZKS Iva Mareška, namestnika družbenega pravnika samoupravljanja SR Slovenije Mitjo Švaba, predsednika KOS SOZD Iskra Janeza Korošiča, močnika predsednika KPO SOZD Iskra Pavla Gantarja, vodstvo Iskre Avtoelektrike in predstavnike DPO tolminske Iskre. Udeleženci sestanka so razpravljali o predložitvi izdelala posebna delovna skupina iz Iskre Avtoelektrike predvsem zato, da bi razčistila katera nesoglasja, ki so se pojavljala v delovni organizaciji in ki so pripeljala celo do razpusta tolminski Iskri, da izstopi iz Avtoelektrike in se formira kot samostojna delovna organizacija. Omenjeni predlog so ocenili kot sprejemljiv in bo služil kot podlaga za dograjevanje med njih družbeno-ekonomskih odnosov, ki bodo pripomogli k skladnejšemu razvoju na področjih Iskre Avtoelektrike, tesnejše sodelovanje strokovnih delavcev in sploh uspešnejše gospodarjenje.

Za bolj organizirano znanje

Eksplzivni tehnološki razvoj zastavlja vsem družbenim strukturam v svetu velike naloge. Čedalje bolj je v njem namreč izražena vloga znanja, tistega znanja, s katerim bomo lahko obvladovali novo tehniko in tehnologijo, razvijali razvojno raziskovalno delo in realizirali proizvodne planje. Prav zato pa mora celotni sistem izobraževanja in njegova politika izhajati iz potreb združenega dela, saj je znanje vir vsakega inovacijskega procesa in to-
e-j pomemben produkcijski faktor.

Pomembnosti izobraževalne problematike se zavedamo tudi v SOZD Iskra. Zato se izmenjali mnenja in izkušnje tudi delavci kadrovske in izobraževalnih področij Iskre na enodnevnem posvetu, ki je bil pretekli teden v Ljubljani.

Uvodno temo o vsebini, nalogah in načini izvajanja izobraževanja v Iskri predvsem s poudarkom na ravni DO SOZD, je razložil Ronald Malej, vodja izobraževalnega centra SOZD Iskra. Posebej je poudaril, da so pogoji za uspešno delovanje sistema strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja planiranja naslednji: kompleksen pristop k izobraževanju kadrov, konstruktivno stališče organov upravljanja izobraževanja, dobro urejene kadrovske službe v delovnih organizacijah in izdelan sistem nagrajevanja za kvalitetnejše delo, ki izvira iz pridobitve novih znanj, ustreza politika

zaposlovanja in napredovanja, kvalitetni plani, tako srednjeročni kot tudi dolgoročni, v sistem izobraževanja pa se morajo nujno vključevati tudi delavci iz vodstvenih in vodilnih struktur, TOZD in DO, še zlasti pa SOZD, da bi oblikovali ustrezno politiko izobraževanja in njegovo strategijo.

Da pa bi dosegli cilj, to je permanentno izobraževanje, pa je seveda potrebno najti kar največ stičnih točk izobraževalnih služb z vodilno strukturo na vseh ravneh organiziranosti.

Na teh ravneh namreč izobraževanje še vedno ne poteka, kot bi si želeli in kot je tudi potrebno. Tako stanje bo potrebno spremeniti, saj nas bosta v to prisilila krizna situacija v svetu in hiter tehnološki razvoj.

Dva modela organiziranosti izobraževanja so na tem posvetu predstavili vodja kadrovske službe Alojz Kleindienst za primer DO Avtomatika in

Peter Kokol ter Lojze Godler za primer DO Telematika. Slednji sta podrobneje obdelala tudi problematiko delitve izobraževanja za posamezna področja.

Pri tej delitvi so področja opredelili tako, da prvo zajema funkcionalno izobraževanje delavcev v delovnih sredinah znotraj delovnih organizacij in ki se organizira v sodelovanju z drugimi vzgojno izobraževalnimi institucijami, drugo pa je funkcionalno izobraževanje v zunanjih institucijah. Tu gre za seminarje in tečaje, ki jih pripravljajo na primer ZORIN, Delavska univerza ipd. V tretje področje izobraževanja sodi izobraževanje vodilnih in vodstvenih delavcev, ki si morajo pridobiti znanje s področja organizacije dela, psihologije in sociologije dela ter informatike. V zadnje področje pa sodi izobraževanje kupcev, serviserjev in delavcev iz MSO in predstavljajo novitev. Opredelili pa so poleg teh področij še izobraževanje za potrebe samoupravljanja in družbenopolitičnega dela ter naloge v zvezi z usmerjenim izobraževanjem, štipendiranjem in drugimi aktualnimi nalogami, ki sodijo v domeno teh služb.

Na posvetovanju so poleg tega razpravljali tudi o nalogah Iskre pri pripravi programov izobraževanja za pridobitev strokovne izobrazbe in specializacije ter o pripravi pripravniških programov za tretjo, četrto in peto stopnjo usmerjenega izobraževanja. V zvezi s tem je Milan Regovec v svojih referatih poudaril, da je namen pripravništva v tem, da delavca usposobi za samostojno delo, namen usmerjenega izobraževanja pa, da posameznik pridobi strokovno izobrazbo, ki mu je potrebna za začetek dela. Dalje je Milan Regovec poudaril pomen tega, da se v Iskri dogovorimo za enoten pristop in za tak strokovni del pripravništva, ki bo sicer prilagojen posameznim poklicem, bo pa obvezujoče za vse.

Posvetovanje je izvenelo v ugotovitve, da predstavljeni model in predstavljena izhodišča odpirajo možnost povezovanja tako z zunanjimi institucijami kot tudi možnosti povezovanja znotraj Iskre same. Na posvetovanju so sprejeli sklep, da bodo v vseh delovnih organizacijah sprejeli koncepte izobraževalnega sistema, ki jih bodo preverili na šeststankih vodilnih delavcev v DO in jih na ravni SOZD uskladili.

P. S. Več bomo o tej problematiki pisali v naslednji številki.

Realizacija družbeno-gospodarskega razvoja SOZD Iskra v letu 1982

(Nadaljevanje s 1. strani)

kor bi lahko porastli glede na poslovne izvozne uspehe Iskre, je to nedvomno izredno stabilizacijsko.

V poslovni sklad smo izločili v letu 1982 za 2,0 milijardi din tako, da je znašala akumulacija 2,5 milijarde din, ali le 5,8% več, kot v l. 1981. Če k akumulaciji prištejemo še obvezno amortizacijo dobimo 4,2 milijarde din sredstev, ki so teoretično na razpolago za nadaljnje financiranje poslovnega procesa.

V primerjavi s l. 1981 je tako planirana bruto akumulacija višja za 39,1%, kar je več kot je porastel dohodek in kar je še posebno vzpodbudno, več kot so porastli osebni dohodki, kar nedvomno kaže na vsa pozitivna stabilizacijska prizadevanja delavcev Iskre.

Dokaj uspešno smo se v Iskri spopadli tudi z izgubami, ki pa se jim žal ni dalo v celoti izogniti. Tako so izgube dosegle v letu 1982 višino 187,2 milijonov din, kar je le 58,3% lanskih. Prav tako so izgube ob koncu leta nižje od izgub ob devetmesečnem obračunu. Doseženi rezultati pri pridobivanju in delitvi dohodka so nedvomno posledica uspešne proizvodnje, ki je kljub nekaterim težavam v preskrbi z repromateriali v letu 1982 dosegla 18,3% porast. Tako je vrednost proizvodnje, merjene s stalnimi cenami za leto 1980 v letu 1982 znašala 24,8 milijard din.

Za tako proizvodnjo smo v Iskri zaposlili le za 1,9% več delavcev tako, da smo priče dokajšnemu porastu produktivnosti. V povprečju je bilo v Iskri v letu 1982 zaposlenih 30.830 delavcev. Njihov povprečni osebni dohodek je znašal 14.753 din, ali za 32,6% več, kot v preteklem letu.

Kljub težavam na tujih trgih je v letu 1982 prišlo do znatnega premika v korist realizacije prihodkov s tega področja. Temu so v določeni meri seveda pripomogle valutne spremembe in siceršnji porast izvoza. Tako so v strukturi celotne prodaje v Iskri prihodki na tujih trgih porastli od 15,1% v letu 1981 na

18,6% v letu 1982. Vrednostno je izvoz dosegel 206,1 milijonov dolarjev, ali za 15,6% več kot v preteklem letu. Od tega pa smo izvozili na konvertibilno področje za 124,0 milijonov dolarjev.

Dosežen obseg proizvodnje je narekoval tudi najnujnejši uvoz. Le-ta je v letu 1982 znašal 102,8 milijonov dolarjev in od tega 86,4 milijonov dolarjev iz konvertibilnega področja. Glede na rast proizvodnje je bila tako rast uvoza relativno skromna, saj je v letu 1982 znašala le 13,7%, pri konvertibilnem uvozu pa samo 11,9%. V odnosu do plana pa pomenijo ti rezultati le okoli 80% izpolnitev, pri čemer lahko ocenjujemo, da glede na uspešno proizvodnjo, poteka v Iskri intenziven proces nadomeščanja uvoznih materialov z domačimi.

Če skušamo glede na dosežene rezultate podati celovito oceno poslovanja v SOZD Iskra v letu 1982 ne moremo mimo ocen posameznih četrtletij. Ob posameznih obdobjih smo ugotovili, da so glede na gospodarske razmere rezultati še zadovoljivi, kljub čedalje bolj zaostrenim odnosom na področju preskrbe z repromateriali, upadanju akumulacije itd. Prav tako je bila tudi vse leto 1982 prisotna izredno hitra rast sredstev za SIS in splošne in družbene dejavnosti pa tudi obresti, kar je imelo za posledico odlivanje akumulacije iz gospodarstva.

Vse te ugotovitve veljajo tudi ob koncu l. 1982 s tem, da nam je z močno povečano proizvodnjo v zadnjem trimesečju in temu ustrezno rasto celotnega prihodka in dohodka uspelo zaustaviti padajoče trende gospodarskega razvoja SOZD Iskra značilnih za prvih devet mesecev. Z doseženimi rezultati samo lahko zadovoljni; saj hkrati predstavljajo tudi obveznost za smotno in uspešno poslovanje v letu 1983 ter za mobilizacijo vseh delavcev Iskre v stabilizacijskih prizadevanjih najširše družbe. P. E.

o razgovoru z vodstvom Kibernetike so si gostje iz JUGEL ogledali še proizvodne števec.

Obisk predstavnikov jugoslovanskega elektrogospodarstva

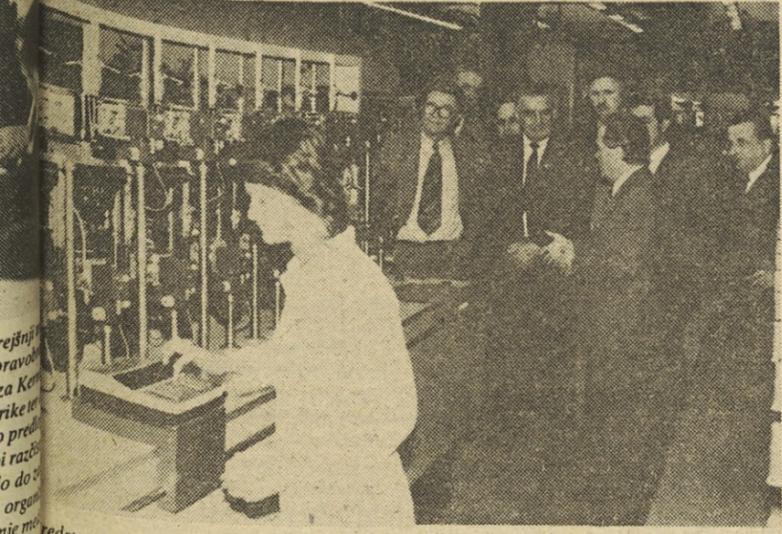
Iskro je 9. marca 1983 obiskal generalni direktor Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva Božidar Radunović s sodelavci. Gostje so se seznanili z možnostmi Iskrinih delovnih organizacij za sodelovanje v mednarodnih licitacijah za projekt »Tehnični sistem za vodenje elektroenergetškega omrežja Jugoslavije«.

predstavniki skupnosti JUGEL se najprej pogovarjali predsednik kolektivnega poslovnega organa SOZD Iskra Anton Stipančič s sodelavci. V TP Beričevo so si gostje ogledali sobno Iskrino opremo, kakršno naj bi dobili tudi drugi segmenti elektrogospodarstva. V delovni organizaciji Iskra Kibernetika v Kranju so obiskali Tonia števcev, kjer so si ogledali dekonstrukcijo nove opreme, ki je namenjena našemu elektrogospodarstvu. Za sodelovanje v omenjenem projektu imajo možnosti naslednje delovne organizacije: Avtomatika, Delta, Kibernetika, Elektrozeve, Telematika Iskra Commerce. Nastopale naj bi enotno v skladu s samoupravnim sporazumom, ki je v fazi sprejemanja. Gre za

pomemben posel, saj bo njegova vrednost po oceni znašala prek 20 milijard din. Predvideno je tudi delno kreditiranje mednarodne banke IBR in evropske investicijske banke EIB v skupni vrednosti okrog 150 milijonov dolarjev. Ostalo bi pokrili z drugimi bančnimi sredstvi in z lastnimi sredstvi.

Projekt obsega 12 paketov (računalniška in programska oprema z zvezo za komuniciranje med sistemi, prenosni sistemi z mikrovalovnimi zvezami, končne postaje, oprema zgradb idr.). Iskra bi lahko sodelovala v 11 od 12 podprojektov, njene možnosti pa bodo odvisne tudi od konkurenčnosti tujih firm, ki bodo sodelovale v licitacijah.

Alojz Boc

predstavniki jugoslovanskega elektrogospodarstva so si z zanimanjem ogledali dekonstrukcijo sodobne opreme, razvite v naši tovarni števec v Kranju.

ISKRA-AVTOMATIKA

O devizno-finančni službi

S sprejetjem samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in poslovanju posebne finančne službe na ravni delovne organizacije Avtomatika, se je organizacijsko v njenem okviru oblikovala tudi devizna finančna služba. O nalogah, ciljnih in težavah, s katerimi se srečujejo v času spreminjajočih se deviznih pogojev gospodarjenja, smo se pogovarjali z vodjem službe, Stanetom Kovačevićem.

Kje so vzroki, da se vedno več organizacij združenega dela opredeljuje za devizno finančno službo, kot posebno organizacijsko enoto?

Devizno finančna funkcija se predvsem tam, kjer ni organiziranih internih bank ali posebnih finančnih služb večkrat nahaja v sestavi izvozne ali uvozne dejavnosti organizacij združenega dela, pač odvisno od več razlogov kot so: kadrovski oziroma strokovni potencial, prevladujoča dejavnost itd.

Ne zanikam možnosti in dejstev, da so v taki direktni organizacijski povezavi nekateri delni efekti še bolj učinkoviti, toda le delni in vprašanje je, če so tudi poglaviti. Vsekakor na osnovi dosedanjih izkušenj menim, da je racionalno, gospodarno in ne navsezadnje ekonomsko zakonito organizacijsko ločiti finančno funkcijo od katerekoli komercialne, plansko-analitične in celo knjigovodske funkcije.

Več razlogov je za to trditev. Osnovni razlog je dejstvo, katerega se na zavedamo dovolj, da je denar blago specifičnih lastnosti in z njim ne gre ravnati kot s postranskim dejavnikom družbenoekonomskih tokov in aktivnosti.

Kje, oz. na kakšen način je opredeljeno izvajanje skupne devizne politike na ravni delovne organizacije in s tem tudi osnovna dejavnost vaše službe?

Prvo in poglavito nalogo je služba po ustanovitvi posebne finančne službe opravila pri ustvarjanju koncepta ter sestavljanju, sprejemanju in seveda izvajanju samoupravnega sporazuma o združevanju dela, sredstev in pravic na

področju ekonomskih odnosov s tujino in gospodarjenju z devizami. V njem so naštet in opredeljeni vsi osnovni smotri in cilji, ki narekujejo izvajanje skupne devizne politike na nivoju delovne organizacije.

Kot povzetek lahko navedem sledeče: skupna devizna politika s točno določenimi načini in kriteriji izvajanja, predvsem preko instrumenta združevanja deviznih sredstev ter porabe istih po vnaprej določenih strateških prioritetah, omogoča:

— kontinuirano vzdrževanje reprovirge konvertibilno izvozno usmerjene proizvodnje glede na neenako-

merno dinamiko prilivov od ustvarjenega izvoza

— časovno in po obsegu najbolj smotno porabo deviznih sredstev po vseh prioritetah kot so: kontinuiran izvoz na oba zunanja trga, financiranje novouvedenih proizvodnih programov s ciljem čim hitrejšega prestrukturiranja proizvodnje na večjo izvozno usmerjenost, minimalno vzdrževanje delovno in materialno intenzivnih proizvodnih procesov na zastarelih programih ali programih, ki so namenjeni izključno za domači trg

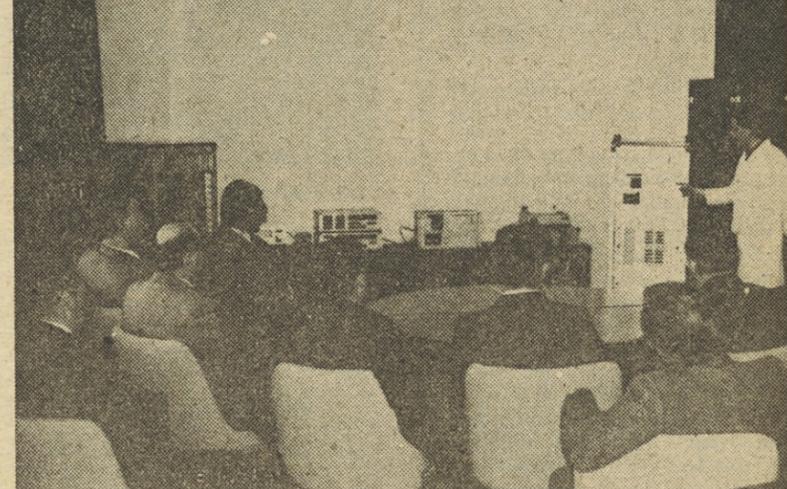
— zagotovljena nabava najnujnejših osnovnih sredstev iz uvoza ter zagotavljanje celotnega investicijskega vzdrževanja

— financiranje neproizvodnih TOZD skupnega pomena

— skupna solidarna, smotrna in pravilno usmerjena kreditno monetarna politika zadolževanja in dajanja kreditov tujini

— ustvarjanje devizno-finančnega potenciala za kompleksnejši nastop na zunanjem trgu, izvajanje investicijskih del v tujini z našimi sistemi za računal-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Prodaja Iskre Kibernetike je v sodelovanju s službo ekonomike in marketinške dejavnosti DS Komerciala v času od 7. do 10. marca 1983 v Kranju organizirala strokovni seminar za referente iz 15 Iskrinih filijal. Obravnavali so komercialno-tehnične probleme in se seznanili z novimi izdelki Kibernetike. Poseben poudarek so namenili inženiring dejavnosti. Dogovorili so se o ukrepih in programu dela prodaje v letošnjem letu. Ob tej priliki so si ogledali tudi proizvodnjo Tovarne stikal. Seminar je bil dobro pripravljen, kar je pogojeno tudi z dobrim sodelovanjem Prodaje Kibernetike z Iskro Commerce.

OBVESTILO
Bralce „Iskre“ obveščamo, da zaradi težav z rotno papirjem „Iskra“ prejšnji teden ni izšla. Zato smo danes izdali dvojno — 12/13 številko. Uredništvo

Novi del Feritov bo kmalu sprejel tudi stroje in opremo

V TOZD Feriti so lani zastavili novogradnjo za razširitev delovnih prostorov. Širitev je predvsem namenjena posodobitvi tehnologije, ali bolje rečeno avtomatizaciji proizvodnje. Seveda pa bodo z novimi prostori dobili tudi boljše pogoje dela, saj je prostora manjkalo na vseh koncih. In kako napreduje gradnja? To smo vprašali referenta za investicije v Feritih Lojzeta Perka.

»Gradnja v glavnem teče po načrtu. Imeli smo nekaj komplikacij in morda se bo zavlekel rok gradnje komaj za 14 dni, kar pa bistveno ne bo vplivalo na naše načrte za otvoritev. Po pogodbi ima izvajalec gradnje ljubljanski Gradis rok za zaključek gradbenih del do 25. aprila. Takrat mora biti vse končano, vključno z obrtniškim instalacijskimi in drugimi deli.

Tudi oprema že prihaja. Večina opreme je domače in z naročili ni bilo enostavno, saj je za naše proizvajalce

večina strojev, naprav in postopkov unikat. No, pa s pravočasnimi naročili in sodelovanjem naših domačih strokovnjakov nam je uspelo najti skoraj izključno domače proizvajalce opreme. Večina opreme bo prispela v marcu, aprilu in maju.

Končujejo že zaključna dela in takoj, ko bodo tlaki nared, bomo začeli z montažo opreme, ki že prihaja. Zdaj jo namreč skladiščimo po vseh kotih v starem delu tovarne.

Naj povem še to, da so doslej to-

vrstno opremo izključno uvažali in da je kar lep dosežek, da smo uspeli opremo narediti doma. Tako smo se izognili dragemu uvozu, pa še omejitvam povrh,« pravi Lojze Perko.

Podvig, da so doma naredili visoko avtomatizirano sodobno opremo, je tudi velik dosežek domačih strokovnjakov, ki so sodelovali pri vsem projektiranju. Tak primer je, recimo zahtevna kalcinacijska rotacijska peč in druge zahtevne naprave.

Ob tem je treba povedati, da TOZD Feriti zadnja leta skokovito povečuje proizvodnjo in poglablja osvajanje svojega proizvodnega programa. Predvsem veliko, zlasti strokovnih naporov, posvetijo visoki kakovosti in izdelujejo že vrsto izdelkov profesionalne kakovosti, ki se dobro prodajajo na domačem in tujih trgih. Tako so Iskrini feriti že vgrajeni v najzahtevnejše elektronske naprave doma v Jugoslaviji in po svetu.

Sicer pa kolektiv TOZD Feriti težko čaka na selitev v nove prostore, saj jim na vseh koncih manjka prostora, nekatere stroje imajo celo na hodnikih in prehodih, da ne govorimo o pomanjkanju skladiščnega prostora. Za skladišča so porabili vsak, količnik primeren kotiček tako, da imajo polizdelke in surovine celo v vhodni avli.

Zal se je investicija zakasnila. Po prvotni zamisli naj bi dobili nove delovne prostore že za 30-letnico tovarne lani, a bo toliko lepše in bolj veselo ob 31-letnici, ko bodo svoje načrte vendarle uresničili.

KF

Lansko poslovanje DO Kibernetika

Pogoji gospodarjenja so se lani še poslabšali, kljub temu beleži DO Iskra Kibernetika v Kranju razmeroma ugodne poslovne rezultate, dosegla je 2,5 milijarde din dohodka in 1,7 milijarde din čistega dohodka.

Realizacija skupne proizvodnje v višini 5,8 milijarde din je za 36% večja od leta 1981 in za en odstotek večja od načrtovane. Največji delež predstavlja eksterna proizvodnja v višini 3,6 milijarde din, ki je za en odstotek pod planom in za dobro tretjino večja kot v letu 1981. Fizični obseg eksterne proizvodnje se je lani povečal za 13%, delovna produktivnost pa za 11,5%.

V letu 1982 je Iskra Kibernetika izvozila za 25,1 milijona dolarjev izdelkov, kar je en odstotek manj kot v letu 1981. Konvertibilni izvoz je bil za 9% nižji (18,2 mio \$), klirinški pa za 29% višji kot v letu 1981 (6,9 mio \$). Najbolj uspešno so izvažale: Tovarna števcev, Vega, Tovarna instrumentov in Tovarna mehanizmov.

Vrednost uvoženega repromateriala je bila za en odstotek nižja kot v letu 1981 (14,6 mio \$). Vrednost konvertibilnega uvoza znaša 10,6 milijona dolarjev, kar je za tri odstotke več kot v letu 1981. Uvoz opreme v višini 1,4 milijona dolarjev (pretežno s konvertibilnega področja) je bil za štiri odstotke manjši kot leto poprej.

Lani je Iskra Kibernetika investirala v osnovna sredstva za 52% več kot v letu 1981. Od 187 milijonov dinarjev vlagan je kar 164 milijonov din krila z lastnimi sredstvi. Glede na zastarelost osnovnih sredstev je višina vlaganj zelo skromna.

Doseženi celotni prihodek Kibernetike v višini 7,1 milijarde din je za 18% višji od leta 1981 in 9% višji od načrtovanega. Polovica prihodkov je dosežena s prodajo na domačem trgu. Porabljena sredstva znašajo 4,5 milijarde din in so za 12% višja od načrtovanih ter 13% višja kot v letu 1981. Dohodek v višini 2,5 milijarde din je za 4% večji od načrtovanega in za 29% večji kot v letu 1981. Od 1,7 milijarde din čistega dohodka je Kibernetika razporedila 1,1 milijarde din za osebne dohodke, ostali del pa v sklade. Cene izdelkov niso bile povečane skladno z rastjo cen surovin, repromateriala in energij, zato je tudi dosežena akumulacija kar za 41% pod načrtovano.

Lanskoletne težave temeljnih organizacij Kibernetike se nadaljujejo tudi v letošnjem letu. V januarju in februarju beleži Iskra Kibernetika izredno skromno doseganje proizvodnih in izvoznih načrtov, z večjimi napori vseh delavcev Kibernetike in Iskre Commerce pa se položaj že izboljšuje. Potrebna bodo še večja prizadevanja, da bi se ob koncu prvega trimesečja Kibernetika lahko približala zastavljenim ciljem v planih za leto 1983. Rezultati v prvi polovici marca so vsekakor obetavni.

Š. D.

A. Boc

DO ELEKTROZVEZE

Zaslugek nam polzi tudi zaradi nekvalitetnega dogovarjanja

Prodaja razvojno raziskovalnega dela in maloserijskih aparatov pomeni predvsem prodajanje lastnega znanja, pri čemer ni dovolj samo znanje, ki lahko prodaš, ampak moraš tudi vedeti kako to znanje prodati. In prav tu lahko marsikaj zatakne, saj brez dobre organiziranosti ne gre, ta pa je mnogim drugim plod večletnih izkušenj.

Vse to je še toliko pomembnejše za temeljne organizacije po prehodu iz razvojnog-raziskovalnega oddelka v samostojno TOZD. Zato smo izbrali vrstne izkušnje za osrednjo temo našega pogovora z vodjo za zagotavljanje kakovosti v TOZD AIN, Markom Kiauto.

Kako po vašem mnenju upošteva zagotavljanje kvalitete tiste službe, niso neposredno prisotne v procesu proizvodnje?

Glede na moje izkušnje, pridobljene v TOZD AIN, kjer sem vodja sektorja za zagotavljanje kakovosti zadnji dve leti, moram ugotoviti, da ljudje ne vidijo neko nujno in pomembno delo v aktivnosti za zagotavljanje kvalitete. Vsaj kadar gre za vprašanja, ki niso strogo povezana z ugotavljanjem ali se naši izdelki razlikujejo od naročenega ter v čem in koliko.

In kako je s kakovostjo vaših izdelkov? Ali ustreza ob naročilu dogovorjeni?

Ob upoštevanju, da določajo pogodbe z naročnikom karakteristike; nesljivost, rok izdelave ter ceno izdelka, moram na žalost ugotoviti, da se vedno pojavljajo občutne razlike. Predvsem naj omenim, da se kupec vedno pritožuje, upravičeno ali neupravičeno, nad našo slabo, nepopolno ali točno konstrukcijsko dokumentacijo ter da so rezultati končnih meritvev karakteristik naročenih izdelkov velikokrat drugačni od osnovnih zahtev, se v času razvojno proizvodnega procesa marsikaj menja.

Kaj so resnično tako velika odstopanja zaradi nekvalitete?

Ne, ni moč enostransko pripisati vseh razlik med naročenimi in izdelanimi napravami predvsem nekvaliteti. V grobem lahko ločimo vsaj dve vrsti različnih odstopanj, s katerimi se redno srečujemo: — izdelek je drugačen od tistega, si ga je zamislil kupec, neprecizno definirana naročila pa mu omogočajo ugotovljajev svojih zahtev, pri čemer mi ne znamo uveljaviti svojih dodatnih stroškov, — izdelek je slabši. Vzrok ni v nejasnosti naročila, pač pa v naših tehničnih, ki so lahko tehnične, ali pogojene z motnjami v organizaciji delavcev.

Kakšne so posledice?

Ker je naš kupec vedno tisti, ki daje pogoje (ali jih spreminja), obvelja koncu največkrat njegovo tolmačenje določil, ki so bila dvoumna, oziroma nepopolno formulirana. Za nas pa pomeni to dodatno delo, velikokrat kar strofalno podaljšanje rokov, popravi, oz. dodelav naprav, dolgotrajne preizkušanja ter dodatna dela na konstrukcijskih dokumentacijah. Rezultat je prekoračitev rokov izdelave in za nas nevarno povečevanje stroškov, nas ob še nekaterih drugih slabostih postavlja v nič kaj zavirljiv položaj.

Kaj tega ne znate preprečiti?

Razmere so vsak dan boljše, vendar še daleč od idealnih. Pri urejanju vhodnih dokumentov nam veliko pomaga posebna kontrola v Iskri, ki hteva, da se ji omogoči nadzor nad nastajajočimi pogodbami. Njen nadzor pomoč ob nastajanju predpisov kvalitete proizvodov, so zelo učinkoviti mehanizma za ugrajevanje kvalitete.

Nadalje kar bomo morali v bodoče bolj upoštevati, je dejstvo, da čeprav sodelava kontrole morda še upošasni že tako dolgotrajno sestavljanje pogodb, bo izguba časa brez njene stalne prisotnosti, še večja. Izkušnje nam tako kažejo. Zavedati se namreč moramo, da mora biti osnova za pogodbo naša realna in argumentirana ponudba. Dokler imamo veliko število naročnikov katerih delo ni dovolj planirano, nadzirano in vodeno, tudi sestavljanje novih pogodb ne razpolagajo vedno z realnimi podatki o naših možnostih. Menim, da se tudi nastajanje stroškov za sestavo ponudbe evidentira pretežno površno, da bi jih mogli v celoti opravičiti, oz. dokazati. Rezultat vsega tega so meglene pogodbe.

Sistem nagrajevanja, pravilnik o osebnih dohodkih in ustaljena praksa njegovega izvajanja, so žal taki, da osebni dohodek ljudi, ki tehnično sodelujejo pri pripravi pogodb in nato strokovno vodijo njeno izvajanje, ni rektno odvisen od učinka te naloge. Naša dosedanja praksa stimulira te ljudi da navijajo tudi za naloge, ki že ob začetku kažejo na morebitni slabši rezultat ob zaključku pogodbenih del. Vodje projektov nalog so dokler te trajajo nagrajevani za svoje vodenje. Če traja izvedba projekta dalj časa kot je načrtovano so kljub možni izgubi pač dalj časa nespremenjeno nagrajevani.

Nimamo ustreznih določil v pravilnikih o osebnih dohodkih, da bi nastala izguba na nalogi prinesla istočasno tudi nižje OD prizadeti strokovni voditelji ekipi, končanje pred rokom ali v roku pa ustrežni višji OD. Po zaključku negativnih nalog ne koristimo analize vzrokov in morebitna slaba vest posameznika se prav rada razblini v danes žal zelo razširjeni boleštni miselnosti saj se v naših razmerah ne da bolje delati, posameznik pač ni kriv.

Pozabljamo pa, da so splošne razmere odraz delovanja vseh posameznikov, torej tudi vsakega od nas.

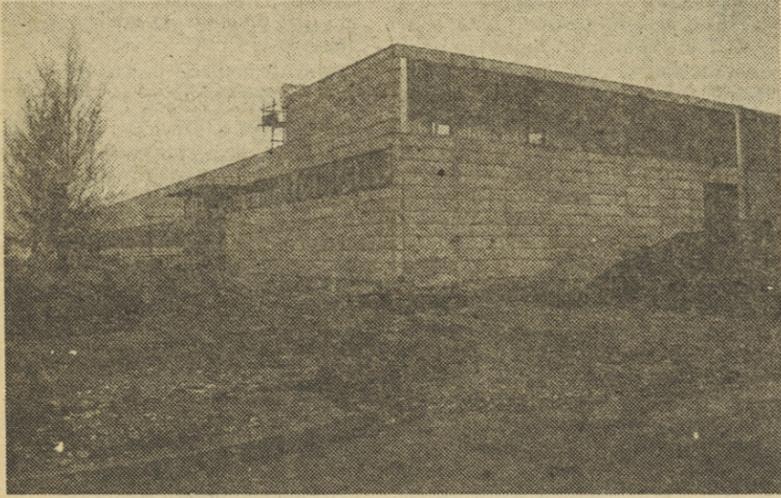
Kakšna je pri tem naloga sektorja za zagotavljanje kvalitete?

Vidim jo predvsem v organiziranem preprečevanju vzrokov razlik med naročenimi in narejenimi. Pravočasno moramo zbirati vse podatke o možnih vzrokih za nastajanje napak oziroma o že nastalih napakah. Ti podatki vodstvu, ki vodi delo, predpogoj, da lahko delo boljše organizira in sproti odpravlja vse motnje v delovnem procesu. To je povratna informacija ki mora delovati hitreje kot se napake izražajo v dinarjih.

Kaj pa je pogoj za uspešno delo teh sektorjev?

Osnovni pogoj je, da je vodstvo glavni nosilec politike kvalitete in da sektorji omogočajo njeno izvajanje ter dobro planiranje dela; — tudi zvojnega, ki bi nam omogočilo, da bi z minimalnim številom ljudi obvladali delo v zagotavljanju kvalitete pri vseh nalogah. Ob »špicah« pa bi si potrebi lahko pomagali z naprej planiranimi sodelavci iz drugih sektorjev. Seveda pa morajo biti ti sodelavci dovolj strokovni, primerno nagrajeni, hovo število pa mora biti v skladu z realnimi plani dela.

Pri organiziranju dela kontrole mora biti osnovno napotilo: kvaliteta izdelka. Le z učinkovitim zasledovanjem stroškov nekvalitete lahko predstavi ljudmi opravimo stroške naše službe. Zmanjšanje stroškov nekvalitete pa je najboljši pokazatelj učinkovitosti našega dela.

Novi del Feritov.

Zdaj imajo v Feritih stroje celo na hodnikih.

O devizno-finančni službi

(Nadaljevanje s 3. strani)

niško vodene industrijske, energetske in prometne procese.

Navedene dejavnosti so še posebno pomembne v trenutnih gospodarskih pogojih saj združeno delo razpolaga s premajhnim delom od ustvarjenih deviznih sredstev. Skupna devizna politika, združevanje in poraba deviznih sredstev pa se ne more učinkovito izvajati, če niso ustvarjeni osnovni pogoji: — realna ocena trenutnega stanja in položaja sleherne TOZD in celotne DO v dinamično se spreminjajočih gospodarskih pogojih proizvodnje in trga ter objektivna ocena tendence nadaljnega razvoja

— konkretne razvojno-proizvodno-tržne opredeljene programske usmeritve

Soglasno spremljanje in izvajanje razširjene reprodukcije s ciljem najhitrejšega povečanja pravilno usmerjene ekonomske baze gospodarjenja in ustvarjanja skupnega prihodka in dohodka ne glede na strogo »tozdovsko lokacijo«

— razviti medsebojni odnosi na bazi zaupanja, korektnega in urejenega medsebojnega poslovanja, s tendenco na skupnem prihodu in riziku.

Gospodarjenje z devizami je tesno povezano s kompleksno zunanjo trgovinsko funkcijo v Avtomatiki?

Zunanje trgovinska funkcija se na nivoju delovne organizacije izvaja predvsem v službah koordinacije uvoza v sestavi koordinacije nabave vseh TOZD in koordinaciji izvoza v povezavi z izvoznimi »product asistenti« po posameznih prodajnih področjih, vezanih na pripadajoče blagovne skupine. Obe se nahajata v TOZD Trženje ter v devizno finančni službi. Torej gre za funkcionalno-informacijsko povezavo med navedenimi službami.

Stane Kovačević.

Operativno sredi vsakega meseca ugotovljamo na osnovi letnega in kvartalnih planov stanje in pričakovani devizni potencial, predvideni uvoz in možnost realizacije izvoza. Predvidene ali ocenjene težave, izpadi, zakonske omejitve vplivajo na realno ocenjevanje možnosti realizacije planiranih nalog tako, da se obstoječi potenciali usmerijo v strateško pričakovane učinke. Nato ugotovljamo realizacijo navedenih kategorij za pretekli mesec.

Primerjava s planskimi elementi za pripadajoči mesec ima poleg vpliva na predstojeci plan za naslednji mesec tudi ostale efekte: izpopolnjujemo metodologijo drsnega planiranja, ažurni podatki omogočajo pravočasno reagiranje in akcije za sanacijo pojavov. S tem načinom TOZD posredno urejajo način in pristop k planiranju proizvodnje in optimalizaciji zalog.

Kljub težavam uspešno zaključili leto 1982

Ni treba še posebej poudarjati in izpostavljati vseh težav, ki so v lanskem letu pestile ne samo DO Iskra-kondenzatorji v Semiču, temveč celo slovensko in jugoslovansko gospodarstvo. Še v posebnih težavah pa se znašli tisti naši proizvajalci, ki so precej odvisni od uvoženega reprodukcijskega materiala, saj je devizni primorjalnik na vseh koncih in krajih, vendar pa, ki je edini omogočal pridobivanje deviz, je bil lani prav tako zelo omejen spričo gospodarske recesije predvsem na konvertibilnih, zadržanih tržiščih.

Na drugi strani pa so bile lani težave tudi na domačem tržišču, saj je bil znotraj države čutil običuten zastoj industrijski proizvodnji. Zato je tudi bila problematika naročil povsem drugačna od tiste, ki smo je bili vajeni v preteklih letih: naročene količine so bistveno zmanjšale, bile so dokaj rabljene in vrhu tega so naročila prejela tudi zelo pozno. Vsi ti in še drugi omenjeni činitelji pa so seveda delovali na zmanjšanje učinkovitosti proizvodnje.

Zato v Semiču ugotavljajo, da lani za omenjenih zaostrenih pogojev gospodarjenja niso dosegli takšnega finančnega rezultata, kot so ga pričakovali. Vendar pa ti finančni rezultati niso na opisane pogoje gospodarjenja niso tako slabi.

Podrobnejše številke zaključnega leta za lansko leto kažejo naslednje: lani so v Semiču proizvedli za 5.891.192 dinarjev blaga. Posamezne temeljne organizacije pa so v lanskem letu proizvedle: TOZD Električni kondenzatorji je proizvedla 282.731.023 dinarjev blaga, TOZD Energetski kondenzatorji za 1.844.077 dinarjev blaga, TOZD Električni deli in naprave je za ekster-proizvodnjo proizvedla za 2.732.332 dinarjev blaga in TOZD Električni deli je proizvedla lani za 1.478.760 dinarjev blaga.

Na konvertibilno tržišče so v lanskem letu izvozili za 3.955.693 dolarjev blaga, na klirinško tržišče pa za 59.731 dolarjev, torej so Kondenzatorji lani skupaj izvozili za 3.955.424 dolarjev blaga. Razmeroma enak je bil lani tudi uvoz, saj so v lanskem letu izvozili za 4.959.000 dolarjev blaga, kar je predstavljalo 65% letnega plana uvoza. S konvertibilnega tržišča so uvozili za 3.741.243 dolarjev, s klirinškega območja pa za 2.208.757 dolarjev, medtem ko so za 2.000 dolarjev materiala s konvertibilnega območja dobili v predelavo od 1.741 kupcev.

Celotni prihodek delovne organizacije je bil dosežen v višini din 2.884.777, kar pomeni preseganje

plana celotnega prihodka za 2%. Izpad planiranega celotnega prihodka se je pojavil v TOZD Elementi za odpravo motenj. Glavni vzrok je bil v občutno zmanjšani proizvodnji za domači trg ter v nižjih prodajnih cenah v izvozu kot so predvidevali v planu, ne glede na znižane vrednosti dinarja nasproti drugim valutam.

Porabljena sredstva delovne organizacije so bila realizirana v planirani višini kljub temu, da so se v letu 1982 občutno zvišale stopnje za obračun amortizacije. Znesek obračunane amortizacije je namreč večji od planiranega zneska za 30.645.000 din.

Dohodek delovne organizacije je bil dosežen v višini 564.743.291 din in je večji od planiranega za leto 1982 za 4,7%. To je posledica preseganja planiranega celotnega prihodka. Družbene usmeritve glede zmanjšanja obremenitev dohodka z davki, prispevki in ostalimi dajatvami se niso uresničile. Izračuni kažejo ravno nasprotno in sicer, da se obveznosti iz dohodka gibljejo hitreje kot smo predvidevali. To je vzrok, da je bil doseženi čisti dohodek večji od planiranega le za 1,2% in je dosegel višino 331.397.907 din.

Obračunana masa sredstev za osebne dohodke je dosegla višino din 262.159.214 in je za 2,3% nižja kot so predvidevali v gospodarskem načrtu. Osebnih dohodkov na zaposlenega se je gibal v načrtovanih okvirih, saj so v letu 1982 zaposlovali povprečno 2,4% manj delavcev kot v letu 1981.

Manjša porabljena sredstva za osebne dohodke bodo imela vpliv na razdelitev čistega dohodka za doseganje večjega dela sredstev, namenjenih v poslovni sklad. Ta del sredstev je večji od planiranega za 14,5%, obenem pa predstavlja 12% planiranega dohodka za leto 1982, medtem ko so načrtovali, da bo ta del predstavljal 11% doseženega dohodka.

Iz navedenega je razvidno, da so poslovno leto v Semiču zaključili dokaj dobro, kljub težavam, ki so jih imeli z oskrbo proizvodnje tako z domačim kot uvoznim materialom in ne nazadnje s pridobitvijo ustreznih naročil. Zavedati pa se moramo vpliva inflacije na dosežene finančne rezultate. Gospodarska situacija, v kateri so poslovali v letu 1982 se nadaljuje tudi v letu 1983. Osnovno gibalbo vse proizvodnje bo doseganje izvoza na konvertibilno področje, zato je nujno usmeriti vse sile in sredstva za doseganje dobrih rezultatov na izvoznem področju. Jasno nam mora namreč biti, da brez izpolnjevanja obveznosti do izvoza na konvertibilno področje v Semiču ne bodo mogli uresničiti zastavljenega načrta za leto 1983. D. Ž.

mostojnega križišča (programska oprema je preizkušena in vgrajena na križišču Tržaška-Mestna obvoznica) — prometno-odvisno delovanje križišča v coni — najava faz — algoritem za prometno — odvisno upravljanje cone PRODIP — prometno-odvisno delovanje cone — v laboratorijskem testiranju je aparaturna in programska oprema za prenos podatkov in komand med semaforom križiščno napravo in koordinatorjem ter med koordinatorjem in prometnim centrom — novi tip semaforske krmilne naprave, katere prototip je bil razstavljen na lanskeletnem sejmu elektroničke pa že vključujemo v redno proizvodnjo.

Dolgoročni projekt je torej dosegel fazo, ko je potrebno dokončati izgradnjo prometnega centra, ki se prav tako deli v več faz. Medtem ko je prva že uspešno opravljena, je prišlo glede na dinamiko izvajanja del v drugi fazi do delnih kasnitev, ki so vezane na sklenitev pogodb za dobavo potrebne opreme. Poenostavljeno gledano se bodo v centru zbirali podatki, ki jih v določenih točkah cestnega omrežja zbirajo defektorji prometa. Računalnik nato na osnovi zbranih podatkov po posebnem algoritmu izbere za posamezne cone optimalne prometne programe.

Poleg tega računalnik kontinuirano zbira podatke o stanju celotnega sistema ter vodi statistiko prometnih obremenitev. Vzporedno s pričetkom

Pred ustanovitvijo Centra za avtomatsko vodenje prometa.

njegove uporabe se bo pripravil programski paket za avtomatsko vodenje iz centra, ki naj bi bil pripravljen do konca 1985. leta. S tem bi bila zaključena tudi zadnja faza gradnje.

Kot je v razgovoru povdaril Ivo KRČ, predsednik mestnega komiteja za komunalno gospodarstvo, promet in zveze, je potrebno pogovore, s katerimi bomo naše odnose definirali in obveznosti opredelili, čimprej zaključiti. Zavedati se moramo, da pomeni tekoče izvajanje del po predvideni dinamiki največji kapital, prihranek denarja. Mesto Ljubljana je sprejelo

Iskra, zato upravičeno pričakuje, da bodo s strani njenih strokovnjakov prišli tudi predlogi in konkretne rešitve za razvoj prometnega sistema. Komite pa bo lahko posredoval IS samo tiste predloge, ki bodo sprejemljivi, se pravi finančno, vsebinsko in rokavno opredeljeni.

V Iskri se zavedajo, da dejavnost na področju semaforizacije v Ljubljani ne pomeni samo poslovni interes temveč tudi referenco za uveljavitev na domačem in tujih tržiščih.

Š. D.

DO INVEST SERVIS

Dobri kadri — prva skrb

„Pri nas vsakogar, ki ga zaposlimo skrbno pretehtamo. Predvsem je za nas važno strokovno znanje in tudi posebne spretnosti, ki so važne za opravljanje določenih nalog. Če je potrebno za zahtevnejše naloge opravimo tudi psihološke teste in teste znanja ter spretnosti,“ pravi vodja splošno kadrovskih poslov Boštjan Muraus.

V Invest servisu imajo namreč zelo pester sestav dela, zato so tudi zaposleni ljudje po strokovnosti zelo različni. Njihovo delo je pridobivanje novih lokacij za Iskrine tovame, pa načrtovanje gradenj in zlasti inovacijski elaborati, dalje vzdrževanje stavb, naprav, napeljav in vzdrževanje snage v delovnih in poslovnih prostorih. Poleg tega skrbijo za prehrano večino ljubljanskih delovnih organizacij v Iskri.

In kako pridobivajo kadre za vse te dejavnosti? Zadnji čas je pridobivanje strokovnih in tudi nekvalificiranih delavcev nekoliko lažje. Tudi fluktuacija je manjša. Pred časom se je zgodilo, da na razpis za snažilko niso dobili niti ene prijave, zdaj jih je 30 do 40. Naj povemo, da imajo na čiščenju zaposlenih nad 80 delavk.

No, za vse to delo sodelavce pred sprejemom tudi testirajo s testi znanja in spretnosti. To velja zlasti za natančno in hitro delo telefonistov, teleprinteristov, pa sodelavcev pri mikrofilmu in še kje. Preizkušajo tudi sposobnost abstraktnega mišljenja, kar velja zlasti za bodoče sodelavce v tiskarni in pri mikrofilmu. Seveda je pa tudi znanje, ki ga sodelavec ne more „prinesti s seboj.“ Za te delavce pa organizirajo med poskusnim delom treh mesecev priučevanje pod vodstvom domačih mentorjev.

Ob manjši fluktuaciji in več prijavih na razpise je možno poiskati delavce, ki imajo urejene tudi stanovanjske razmere. Ob tem se spomnimo zelo strogih predpisov o minimalnem standardu, ki za vsakega delavca zahteva določeno število kvadratnih metrov stanovanjskega prostora in seveda urejene sanitarne razmere.

Prej se je dogajalo, da se je marsikdo zaposlil in zagotavljal, da ima vse to urejeno, pozneje pa je prišlo do pri-

tiskov za ureditev razmer. Zdjav Invest servisu zahtevajo urejeno stanovanjsko vprašanje in to s potrdilom o prijavi bivališča, kar je možno tudi preveriti. Prej se je namreč dogajalo, da so bile na istem naslovu prijavljene desetine delavcev, zlasti iz drugih republik. Zdjav to kontrolira že občinska prijava in odjavna služba, ki ne prijavlja le na fiktivne naslove.

Sicer pa imajo tudi v Invest servisu kopico nerešenih stanovanjskih vprašanj. Vsako leto dobivajo najmanj okrog 20 prošenj za družbena stanovanja in kakih 22 prošenj za dodeljevanje kreditov za individualne gradnje, pa za nakupe etažnih stanovanj tudi. Vendar ugotavljajo, da so nakupi etažnih stanovanj vse težji. Zaradi počasnosti gradenj se je treba prijaviti za nakupe stanovanj daleč prej. Tako so se lani vselile 3 delavke v stanovanja, ki so jih naročili in sofinancirali že dve leti prej. Hkrati pa so lani razdelili preko 550 starih milijonov posojil za individualne gradnje in adaptacije.

Na razpis za nakup stanovanj do leta 1985 so prijaviteli potrebo po 17 stanovanjih, pa do danes še niso prejeli odgovora. Lani so naročili 3 stanovanja in dobili možnost nakupa le za eno. Tako se vidi, da tudi z dobro voljo in oddvojenimi sredstvi v Ljubljani ni lahko priti do stanovanj.

In kako so zadovoljni s strukturo zaposlenih? Primerjava sistemizacije in dejansko zaposlenih kaže, da še vedno ne dosegajo vseh zahtev po strokovnosti sodelavcev. Zato imajo izobraževalni načrt, kjer predvidevajo intenzivno izobraževanje ob delu za vse, ki imajo preniko izobrazbo, da bi dosegli zahtevano. Seveda izbirajo boljše delavce, ki so se pri delu izkazali in te pošiljajo v šole. Nudijo jim precej ugodnosti — dopuste za priprave na izpite, plačano šolnino in pismena učna gradiva.

Sicer pa imajo precej strokovnega usposabljanja tudi znotraj delovne organizacije. Tako priučevanje in uvažanje v specialna dela, kar je zelo važno zlasti pri vzdrževalcih, ki upravljajo in vzdržujejo najzahtevnejše naprave v tovarnah in stavbah, ki jih ima na skrbi Invest servis.

FY

Klub inovatorjev Iskre vabi

Osnovna tema predavanj je — kakšne informacije lahko študentje in dijaki pridobijo v informativnem centru ter kje in kako so dostopne. Ta tema bo interesantna predvsem za tiste, ki bodo letos diplomirali, delali seminarske naloge in pa za pripravnike pa tudi za tiste, ki si želijo razširiti znanje ali poglabiti študij.

Informativni center ima na razpolago seznam vseh revij, knjig, brošur in podobnega gradiva s petih glavnih tematskih področij — to so, vsa področja elektroničke, fizike, računalništva in avtomatizacije, strojništva in kemije, delno pa dosega tudi organizacijo in ekonomiko poslovanja.

Vsi ti podatki so dostopni prek računalnika. Strokovne publikacije so povečini na osnovi angleškega jezika, kar velja predvsem za elektrotehnično področje. Sezname strokovne literature so vpisani na štirih di-

skih s posamezno spominsko zmogljivostjo 200 milijonov bitov. Študent, katerega zanimava npr. področje mikroprocesorjev — M 6800, predloži to zahtevo na posebnem obrazcu, ki ga dobi v knjižnici, Iskra, Trg revolucije 3, K/1. Iz računalnika dobi seznam vse literature, ki je dostopna o tej temi. V seznam označi ustrezne naslove publikacij, ki jih želi imeti. Kopije le-teh dobe študenti in delavci Iskre brezplačno.

Predavanja bodo v torek, 5. 4. 1983 ob 10. in ob 15. v PPC. Seminar bo trajal 2 uri, predavala pa nam bo Vera Levovnik, dipl. inž. Prijave sprejemamo vsak ponedeljek, sredo in petek v prostorih Kluba inovatorjev Iskre, Rožna dolina VIII/6, Ljubljana (nad gostilno KATRCA v študentskem naselju) od 17. do 19., ali na Fakulteti za elektrotehniko pri Saši Jankovič v mladinski sobi 17. 4. 83 od 13. do 14. ure in na Elektrotehnični srednji šoli pri Stanetu Hafnerju v Š/4.

Vladimiru Luznarju v slovo

Težka, kruta in zahrbitna bolezen je za vedno iztrgala iz naših vrst priljubljene tovariša in prijatelja, vestnega in marljivega sodelavca, izkušene strokovnjaka in družbeno aktivnega člana kolektiva, Vladimira Luznarja.

Že kot otrok je ostal brez staršev, skromno, vendar toplo družinsko okolje je zamenjal dom za sirote brez staršev. V tem domu, ki v letih druge svetovne vojne doraščajočim otrokom niti hrane ni nudil dovolj je tovariš Vladimir spoznaval, da je življenje vsakega posameznika odvisno od njegovega lastnega dela, od volje za napredek, od vztrajnosti in preudarne zagnanosti, vendar tudi od tovarištva in dobrega sodelovanja med vsemi ljudmi v skupnosti, kjer živi. Ti temeljni nauki so izoblikovali njegov značaj, zaradi katerega je bil med prijatelji in sodelavci vedno cenjen in spoštovan.

Po končani poklicni šoli, ko se je izučil za orodjarja, se je v septembru 1958 zaposlil v takratni tovarni TELA. Vsi njegovi sodelavci so kmalu spoznali, da je v svojem poklicu odlični strokovnjak, ki svoje znanje nikoli ne hrani samo za sebe. Nesebično ga je prenašal na okolje in se vedno trudil, da je uspeh doseže celoten kolektiv. Imel je izreden posluš za organizacijo neposrednega proizvodnega dela. Zato so ga, ko je ob delu dosegel še visoko kvalifikacijo, tovariši predlagali za mojstra v orodjarstvu. Po reorganizaciji v TOZD Sestavni deli pa je prevzel dela in naloge samostojnega kontrolorja v orodjarstvu. Bil je tudi član delavskega sveta in predsednik društva orodjarjev, ki je bilo prav po njegovi zaslugi izredno aktivno.

Praznina pa bo za njim ostala tudi v njegovi družini, saj si je po težkem otroštvu in mladosti našel družico in ustvaril topel dom. Prav ko bi lahko začel živeti srečneje in lepše življenje, ga je napadla zahrbitna bolezen. Šest let se je pogumno bojeval z njo, nikoli ni tožil in kazal svojih bolečin drugim, bolezen je hotel poleg zdravljenja ugnati z delom in z voljo svojega neuklonljivega značaja.

Takšen boš ostal v naših spominih, spomin nate pa bo vedno znova obujalo vsako orodje, katerega si izdelal, ali katerega so izdelali drugi delavci pod tvojim vodstvom.

Delavci TOZD Sestavni deli in delovna sredstva DO Avionika

pred izgradnjo centra za avtomatsko vodenje prometa

V petek, 18. t.m. je bil v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah delovni sestanek na temo izgradnje centra za avtomatsko vodenje prometa v Ljubljani. V decembru 1981 l. je bil namreč med predstavniki SIS za gradnjo 10-letnega programa cest v Ljubljani kot investitorjem in delovno organizacijo Avtomatika kot izvajalcem del podpisani aneks k pogodbi za izgradnjo sistema avtomatskega vodenja prometa v Ljubljani, ki je bila sklenjena 1978. leta.

S strani mesta Ljubljane so se sestanka udeležili: Jože JENKO, direktor SIS za izgradnjo 10-letnega programa cest v Ljubljani, Anton MATJASČIČ, predsednik izvršnega odbora omenjene SIS, Tone HUC, strokovni sodelavec pri SIS za področje semaforizacije in elektronpeljav za ceste, Ivo KRČ, predsednik Mestnega komiteja za komunalno gospodarstvo, promet in zveze, Ivo LOGAR, strokovni sodelavec pri omenjenem komiteju, Vlasto ZEMLIČ, prof. na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, Tomaž KASTELIC, predavatelj na omenjeni fakulteti, Martin JAKŠE, iz Republiške skupnosti za ceste, Janez SLUGA, glavni direktor Komunalnega podjetja Ljubljana in sodelavci iz TOZD Javna razsvetljava: Božidar NOVŠAK, Nikola ANTONOV in Emil NICEMER. V imenu delovne organizacije Avtomatika je goste sprejel predsednik poslovnega odbora, Marcell BOŽIČ s sodelavci.

Glede na postopen razvoj, gradnjo ljubljanskega cestnega omrežja, se tudi omenjeni projekt deli v več faz. V ce- je predvidena izgradnja sistema za avtomatsko vodenje prometa, ki prelin različne rešitve v posameznih projekcijskih conah vodi v dokončno izgradnjo celotnega sistema. Le-ta bo nadzorovana in koordinirana praktično vsa križišča v centru mesta Ljubljana, kjer promet najgostejši in s tem cestno omrežje najbolj obremenjeno.

Do sedaj je bila realizirana celotna prva faza izgradnje sistema, ki zajema vse tehnično dokumentacijo:

- idejni projekt centra, ki obravnava aparaturno opremo centra in vseh podsistemov
- določitev funkcij aplikativne programske opreme in nadzorno funkcijo prometnega centra
- študija opravičenosti sistema, ki prodaja rezultate prihrankov pri prometnih stroških
- dopolnitev študije avtomatskega vodenja prometa.
- Od razvojnih nalog pa so zaključene:
 - prometno-odvisno delovanje sa-

Tudi mladi so se pripravljani lotevati svojih problemov angažirano, brez dlake na jeziku in s prepričanjem, da rešitve so!

Hotel Delfin v letoviškem naselju Plava laguna pri Poreču, znano zbirališče različnih prireditev Iskrinih družbenopolitičnih in drugih organizacij, je v dneh od petka, 11. marca, do nedelje, 13. marca, gostil delegate iz večine OO ZSMS v Iskri. Stabilizacijskemu času navkljub so mladi po nekaj letih delovno srečanje zopet pripravili v nekoliko oddaljenem, vendar po ceni daleč najbolj dostopnem kraju. Čeprav v bližini morja (tudi sonce je sijalo), pa dopustniškega razpoloženja ni bilo. Delovno srečanje je bilo temeljito pripravljeno, program je bil zasnovan tako, da so bili mladi zaposleni od jutra do večera. V soboto, 12. marca, sta mladim predavala predavatelja, člana republiške konference ZSMS BOJAN FINK (o organiziranosti ZSMS v organizacijah združenega dela) in MILE ŠETINC o aktualnem položaju v socialistični avtonomni pokrajini Kosovo. Popoldne istega dne je bila problemska konferenca o reševanju stanovanjskih problemov mladih, ki združujejo delo v

SOZD Iskra. V nedeljo, 13. marca, je delo potekalo po tematskih skupinah. Obravnave za »okroglimi mizami« so pritegnile prav vse udeležence seminarja, kar glede na izbrane naslove sploh ni presenetljivo. Beseda je tekla o kadrovske politiki in izobraževanju (obravnavo je pripravila JANJA ZLEBNIK); kaj pritegne in kako pritegniti mlade k delu v vrstah ZSMS (za uvodno besedo je bil zadolžen BERNARD BEČAN); MARIJA KLINAR in MILE MILOŠEVIČ sta pripravila iztočnico za razpravo o dejavnosti mladih v prostem času; IZTOK URBANEC je nanizal uvodne misli o vlogi, položaju in nalogah mladih komunistov v ZSMS; za živahno razpravo o informiranju v ZSMS in v Iskri kot celoti pa je bil zadolžen JOŽE PIRC. Po dopoldanski razpravi v skupinah je sledila plenarna seja, na kateri je bilo sprejetih več zaključkov, ki tematsko zaokrožujejo delo na seminarju in predstavljajo dragocena navodila za delo vseh organizacij ZSMS v SOZD Iskra.

Udeleženci letošnjega delovnega posvetovanja mladih SOZD Iskra v Poreču

O kadrovske politiki in izobraževanju mladih v Iskrinih organizacijah so govorili mladi v razpravi pod vodstvom Janje Zlebnik. Beseda je tekla o nalogah strokovnih služb organizacij združenega dela in vlogi OO ZSMS pri spremljanju izvajanja kadrovske politike in izobraževanja v Iskri s posebnim poudarkom na možnostih mladih v tem procesu. Mladi so v razpravi poskušali opredeliti vlogo osnovne organizacije ZSMS kot središča organiziranega mladinskega delovanja pri spremljanju dela delavca od prihoda na delo kot pripravnika do zaključka obdobja, ko se mora mladi aktivno udeleževati v vrstah ZSMS.

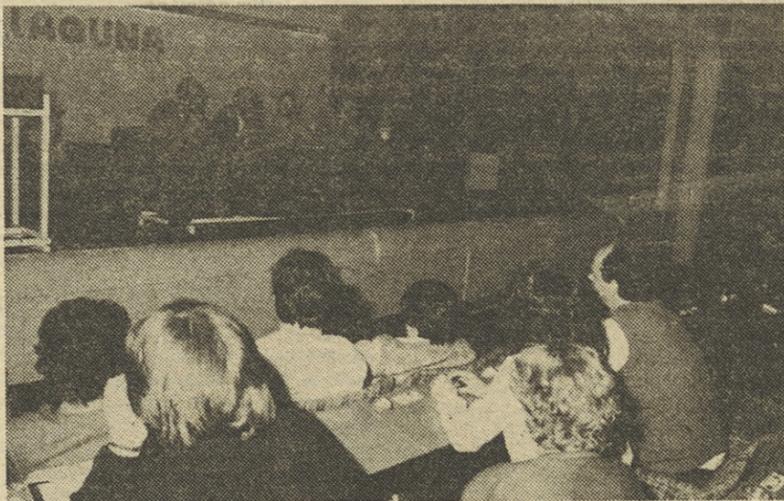
Organiziranost ZSMS v delovnih in sestavljenih organizacijah združenega dela

Po uvedbi nekaterih novosti v statut ZSMS se je znašla mladina v SOZD Iskra pred razpotjem. Kako povezati osnovne organizacije ZSMS v enotno organizacijo v okviru celotne sestavljene organizacije, saj novi statut ZSMS ne omenja več dosedanjih koordinacijskih svetov osnovnih organizacij ZSMS? Vemo, da so bili prav ti sveti nemalokrat gibalo aktivnosti tudi osnovnih organizacij ZSMS, čeprav je izhodišče za njihovo delo pravzaprav

obratno: v teh organih naj bi se akcije osnovnih organizacij usklajevale, delo naj bi se dopolnjevalo s prispevki mladinskih organizacij iz vseh temeljnih organizacij.

Kako torej organizirati ZSMS, saj novi statut predvideva samo povezave z namenom krepite akcijske sposobnosti, torej tematsko-akcijske povezave brez stalnih forumskih oblik. Razprave v osnovnih organizacijah in koordinacijskih svetih v Iskri vprašanjem niso bile kos, zato so mladi sprejeli odločitev, da medse povabijo predstavnika republiške konference ZSMS. Vabilu se je odzval predsednik statutarne komisije pri RK ZSMS Bojan Fink in v neprisljnenem razgovoru seznanil mlade seminariste z vsebino novega statuta.

»V obdobju pred nedavnim kongresom Zveze socialistične mladine Slovenije je tekla široka razprava o cilju delovanja ZSMS. Razpravljali smo o pomenu zahteve po frontnosti delovanja ZSMS in se hkrati spraševali, kaj s tem pravzaprav hočemo. Nam gre za uve-

Predstavniki koordinacijskih svetov ZSMS na ravneh delovnih organizacij in SOZD Iskra morajo aktivneje spremljati delo komisij za informiranje in ukrepati, kjer je delo komisij zamrlo. Skupina, ki je razpravljala o informiranju v Iskri (vodil jo je Jože Pirc), je ocenila tudi vlogo glasila Iskra in kritično ocenila angažiranje novinarjev pri pisanju o perečih problemih. Mladi so menili, da združevanje dela novinarjev na ravneh delovnih organizacij omejuje možnosti za njihovo kritičnost in ustvarjalnost. Novinarji v delovnih organizacijah so največkrat prisiljeni, da večino svojega novinarskega dela posvetijo poročanju, ne pa komentiranju. Fotografija: JOŽE PIRC (prvi z leve) na plenarnem zasedanju poroča o delu komisije.

Takrat se je mladina organizirala na dveh principih: kot družbenopolitična organizacija in kot organizacija, ki deluje na interesnih zahtevah (tudi kolektivnih članov ZSMJ). Po IX. kongresu ZSMJ, ki je bil tega leta, pa so bile sprejete spremembe v mladinski organizaciji ni bilo več. Se vse od takrat priče neljube prakse, da sicer dobro snovan princip interesnega povezovanja mladinskim profesionalnim funkcionarjem v občinah pomeni manjvrednega v političnem delu. Tjeto zaradi tega, ker prav delo v tvih (kolektivnih članih) ne trpi zaradi ki so pri delu mladinskih politikov občinskih ravneh največkrat edino lovno vodilo.

Mladina mora predvsem spoznati lastni položaj, da bi ga lahko tudi minjala; znani problemi in zavore gočajo vplivanje na faktorje izvedenosti organizacije ZSMS. Da bi člani mladinske organizacije to dosegli, mora biti povsod uveljavljeno načelo vzporednosti v tej organizaciji: to pa je bistvo organiziranja. Različnost znotraj organizacijnih vrst je osnova za doseganje aktivnosti. Razraščeni pojav mladinskega članstva, ki gre različnim profesionalnim funkcionarjem kar d

ljavitev spontanosti delovanja v mladinski organizaciji? Naj organiziramo ZSMS po transmisijskem načelu in oživimo skojevsko vlogo ZSMS? Bomo dosegli zahtevani cilj z ustanavljanjem t. im. rokodelskih mladinskih organizacij? Mladinska organizacija na celotnem jugoslovanskem ozemlju se v prečno desetletnih obdobjih sooča s cikličnimi krizami, ki so največkrat tesni povezavi z družbenimi krizami.

V teh obdobjih se vedno znova pojavlja vprašanje: kaj storiti, kako se organizirati, kako s čim manj »praskami« premostiti težave? Žal so spremembe v preteklih desetletjih temeljile zgolj na spreminjanju imena organizacije, ki pa seveda ni moglo zagotavljati revolucionarnih sprememb, torej spreminjanje vsebine, bistva dela. Prav mladinska vodstva, čvrsto povezana v forumih, so bila zavore za vsebinske spremembe tako, da ob velikih aktivnostih in hrupu učinkovitosti ni bilo. Zveza komunistov je že leta 1974 opredelila odnos do mladine in takratna izhodišča še vedno veljajo za nadvse aktualna. ZSMS naj bo dejansko najširša fronta mlade generacije!

Aktivnost mladih komunistov je v osnovnih organizacijah ZSMS prešibka. Osnovna ugotovitev skupine, ki je pod vodstvom Iztoka Urbance ocenjevala aktivnost članov ZK, ki po starosti sodijo v ZSMS. V razpravi so poudarili vlogo osnovnih organizacij ZSMS pri kadrovanju in evidentiranju članov za sprejem v ZK in aktivno ocenili prakso, da mladinec, ki je bil sprejet v vrste ZK, preneha delovati v OO ZSMS. Kritika je bila namenjena tudi karizizmu, ki je nemalokrat podželjeh mladih za vstop v zvezo komunistov.

Delegati osnovnih organizacij ZSMS iz skoraj vseh temeljnih organizacij Iskre so se v dneh od 11. do 13. marca sestali na delovnem seminarju v Poreču. Seminar je bil organiziran na zahtevo volilno-programske konference ZSMS SOZD Iskra, ki je bila v Ljubljani decembra lani. Takrat je bil sprejet sklep, da je potrebno organizirati problemsko razpravo o reševanju stanovanjske problematike mladih, o aktualnih vprašanjih dela mladih v osnovnih organizacijah ZSMS in o statutarjih vprašanjih organiziranja ZSMS v SOZD Iskra. Po sprejetju novega statuta ZSMS je namreč prišlo do nerešenih vprašanj pri načinih povezovanja mladih v delovnih organizacijah in SOZD Iskra. Na delovnem posvetovanju, na katerega so mladi povabili tudi dva predstavnika republiške konference ZSMS, pa je tekla beseda tudi o aktualnem družbenopolitičnem in ekonomskem položaju v SAP Kosovo. Seminarja se je udeležilo več kot sto članov organizacij ZSMS v Iskri. Obsežnejše poročilo objavljamo na 6. in 7. strani.

od rok, pa dosega edino vse večjo oddaljenost programa od resničnosti. Mladini ne bo nič podarjenega, doseganje višjih ciljev mladinskega dela (kakor se politične fraze običajno glasijo), ne more temeljiti na spregledovanju majhnih problemov iz vsakdanjega okolja. Morda mladini manjka demonstracij? Bi morala mladina na ceste s parolami: več samoupravljanja, manj birokracije? Tega seveda nečemo, saj smo prepričani v drugačne cilje organiziranja.

Temelj mladinskega dela je osnovna organizacija ZSMS

V nadaljevanju predavanja je Bojan Fink strnil svoje misli v ugotovitev, da nikakršne organizacijske povezave ne morejo postavljati preprek med osnovno organizacijo, občinsko konferenco in republiško (zvezno). Temelj, osnovna celica in žarišče dela ZSMS je in vedno bo osnovna organizacija.

Pod vodstvom Bernarda Bečana in Rada Gabrovca je tekla beseda o različnih delavnikih, ki so odločilni, da se mladi vključijo v delo osnovnih organizacij ZSMS. V razpravi so poudarili, da pasivnost mladih, ki se v temeljnih organizacijah le v manjšem številu vključujejo v delo OO ZSMS, ne prične šele ob pričetku dela v združenem delu, ampak da je to kvečjemu posledica nedelovanja mladinske organizacije v šoli ali pionirske v osnovni šoli. V razpravi je bila poudarjena tudi vloga ZSMS pri spremljanju dijakov usmerjenega izobraževanja, ki prihajajo v združeno delo na delovno prakso.

Člani osnovnih organizacij se lahko dogovorijo za različne metode dela, lahko se povezujejo v organe, podobne dosedanjim koordinacijskim svetom, vendar ne zato, da bi postavljali organe nad osnovne organizacije, temveč zato, da bi dosegli večjo akcijsko enotnost, frontnost in bili predvsem bolj učinkoviti.

»Konkretne potrebe v osnovnih organizacijah morajo biti pobuda za akcijsko povezovanje bodisi na ravni delovnih organizacij, SOZD ali v okviru posameznih osnovnih organizacij, kjer imajo podobne težave, želje, zahteve. Statut ne zapoveduje, ne prepoveduje organizacijskih, akcijskih oblik, ki bi obremenjevale želje za doseganje različnih ciljev. Tematske konference v bistvu ne predstavljajo nič drugega kot način delovanja koordinacijskih svetov z nalogami usklajevanja in dogovarjanja, pa čeprav na ravneh delovnih organizacij ali SOZD.«

Bojan Fink je predavanje tako zaključil z ugotovitvijo, kakršno so mladi pravzaprav pričakovali — ni smiselno razbijati utečenih organizacijskih povezovalnih organov, če so se izkazali za koristne in pripomogli k večji delovni učinkovitosti. Tudi diskusija od tega spoznanja ni odstopala, morda le ugotovitev: ob močnih, aktivnih osnovnih organizacijah ZSMS ni bojzani, da povezovanje ne bi uspelo. Povezovanje, ki je v preteklosti obrodilo rezultate, je močnejše od vseh na novo sprejetih statutov in podobnih dokumentov, ki bi jih v ZSMS še lahko sprejemali.

Kaj se dogaja v SAP Kosovo?

Tako vprašanje je bilo postavljeno v mnogih osnovnih organizacijah ZSMS, ki delujejo v Iskri. Vprašanj je bilo veliko, žal pa odgovorov mnogo manj. Organizatorji seminarja so zato povabili člana predsedstva republiške konference ZSMS Mileta Šetinca, da bi mlade seznanil z osnovnimi značilnostmi aktualnega družbenopolitičnega položaja na Kosovu. Tehtno in nadvse zanimivo predava-

nje je zbudilo mnogo pozornosti, saj je predavatelj nanizal osnovne značilnosti položaja albanske narodnosti na sedanjih jugoslovanskih tleh, vse v obdobju od začetka tega stoletja naprej.

Celovit zgodovinski pregled položaja narodnosti, o kateri se v tem trenutku v Jugoslaviji največ govori in piše, je seveda sprožil tudi vrsto vprašanj, žal pa je bilo predavanje preobsežno, da bi ga lahko povzemali v našem glasilu. Samo napotek za tiste, ki bi se sami želeli poglobljeno seznaniti s položajem na Kosovu: v lanskem izvodu Časopisa za kritiko znanosti (št. 51-52 1982) je objavljena celovita razprava o tem vprašanju.

Stanovanjski problemi v Iskri: najbolj so prizadeti mladi

Odločitev, da se mladi odločno lotijo reševanja svojih stanovanjskih problemov tudi v okviru ZSMS, je bila sprejeta že na programski konferenci ZSMS SOZD Iskra decembra lani v Ljubljani. Takrat je bila tudi imeno-

stvi, da bi lahko kupil večje in zatorej tudi dražje stanovanje, zato bi morali v praksi dosledneje izvajati opredelitev, da je treba graditi manjše stanovanjske enote. Dejstvo je namreč, da mora slovenski delavec vložiti v nakup praznega stanovanja za 4-člansko družino 15-letni celotni dohodek. Cene kvadratnega metra stanovanj so tako visoke, da je v Ljubljani že lepo število velikih, štiri ali večsobnih stanovanj, ki jih je nemogoče prodati.

Osnovni namen problemske konference pa je, kako odgovoriti na vprašanje, kako do stanovanja, kakršnegakoli pač. Družbeni dogovor iz l. 1981, katerega konkretizacija so samoupravni sporazumi samoupravnih stanovanjskih skupnosti in pravilniki v organizacijah združenega dela, opredeljujejo vsa pomembna področja stanovanjske problematike, in sicer: oblikovanje in zagotavljanje sredstev, vzajemnost in solidarnost pri reševanju stanovanjskih vprašanj, porabo sredstev, namenjenih za stanovanjsko gradnjo, lastno udeležbo, osnove in merila za dodeljevanje družbenih in solidarnostnih stanovanj, prenovo družbenih stanovanj, organiziranje temeljnih stanovanjsko-komunalnih bank, oz. poslovnih entot za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva v temeljnih bankah.

Delavci v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih določijo v svojih samoupravnih splošnih aktih obveznost namenskega varčevanja delavcev za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, spodbujajo pa tudi varčevanje za pridobitev posojil z lastno udeležbo. Ko že govorimo o namenskem varčevanju, moramo poudariti, da je to edini način za rešitev stanovanjskega problema.

Prav namensko varčevanje je pogoj za možnost pridobitve posojil iz sredstev vzajemnosti, torej sredstev, ki so jih delavci združili znotraj svoje OZD, pa tudi možnost pridobitve stanovanjskega posojila pri ustreznih banki. Naj to ilustriramo s primerom, ki to nazorno dokazuje.

Delavec ima osebni dohodek 18.000 dinarjev ter lahko v štirih letih kupi stanovanje v velikosti 35 kv. m po ceni 30.000 dinarjev za kv. m.

privarčevano (4.000,00 x 48 mes.)	192.000,00
+ lastna gotovina	18.000,00
+ kredit za štiriletno varčevanje	460.800,00
+ kredit delovne organizacije	169.200,00
+ 20 % kredit sam. stan. skupnosti	210.000,00
	1.050.000,00

Seštevek pomeni natančno vrednost stanovanj. Dodamo naj, da je za odplačevanje teh kreditov glede na mesečno obremenitev, ki v tem primeru znaša 5.995 din, delavec tudi kreditno sposoben.

Velja namreč, da je delavec kreditno sposoben takrat, kadar mu mesečno odplačevanje kreditov ne predstavlja več kot 1/3 njegovega osebnega dohodka. Primer seveda ni popolnoma uporaben v praksi, saj predpostavlja nespremenjene pogoje in skozi vsa štiri leta nespremenjene cene, česar v stvarnosti seveda ni, vseeno pa konkretno prikazuje vlogo varčevanja.

Pomembno vlogo pri reševanju stanovanjskih vprašanj imajo samou-

Z delovnega posvetovanja mladih SOZD Iskra poroča novinar Stane Fleischman.

Prvega dne srečanja, v petek, 11. marca, so se vsi udeleženci seminarja zbrali šele v večernih urah. Ker pa je bil na vrsti spoznavni večer, so bile težave s spoznavanjem hitro odpravljene, predvsem po zaslugi neutrudnega organizatorja zabavnih aktivnosti Draga Kužnika. Posneli smo ples z baloni, delegati pa so se »pomerili« tudi na lepotnem tekmovanju in še nekaterih družabnih igrah. Čeprav je na posvetovanju aktivno delovala tudi disciplinska komisija, pa pravega dela ni imela. (Čeprav je enemu od mladincev sveži morski zrak ob prihodu močno omajal noge.) Za disciplino so v veliki meri poskrbeli tudi veliki znaki z Iskrinim simbolom, ki so jih udeleženci nosili na vidnih mestih ves čas seminarja.

pravne stanovanjske skupnosti, ki v svojih pravilnikih opredeljujejo pogoje in merila za pridobitev stanovanjske pravice do družbenih stanovanj. Pri tem pa je pomembno, da je del stanovanj zgrajen iz sredstev solidarnosti, torej z družbeno pomočjo. Tako je v posebnem pravilniku določeno, kdo je upravičen do teh stanovanj in kakšen je postopek za pridobitev.

Pravilnik vsebuje tudi določilo, da so do takih stanovanj upravičene tudi mlade družine, posebno tiste z večjim številom otrok, ki živijo v težkih materialnih razmerah itd.

Prav med mladimi pa je največji del tistih, ki so že oblikovali svoje družine, živijo pa še pri starših enega od zakoncev ali kot podnajemniki.

nostne liste. Pri reševanju stanovanjskih zagat ima pomembno vlogo možnost preureditev podstrešnih prostorov v stanovanjske enote.

Preden pa se pridobi tak prostor, je potrebno veliko soglasij, prošenj itd. Vseeno pa se trud izplača, saj je taka adaptacija cenejša od nakupa ali gradnje novega stanovanja.

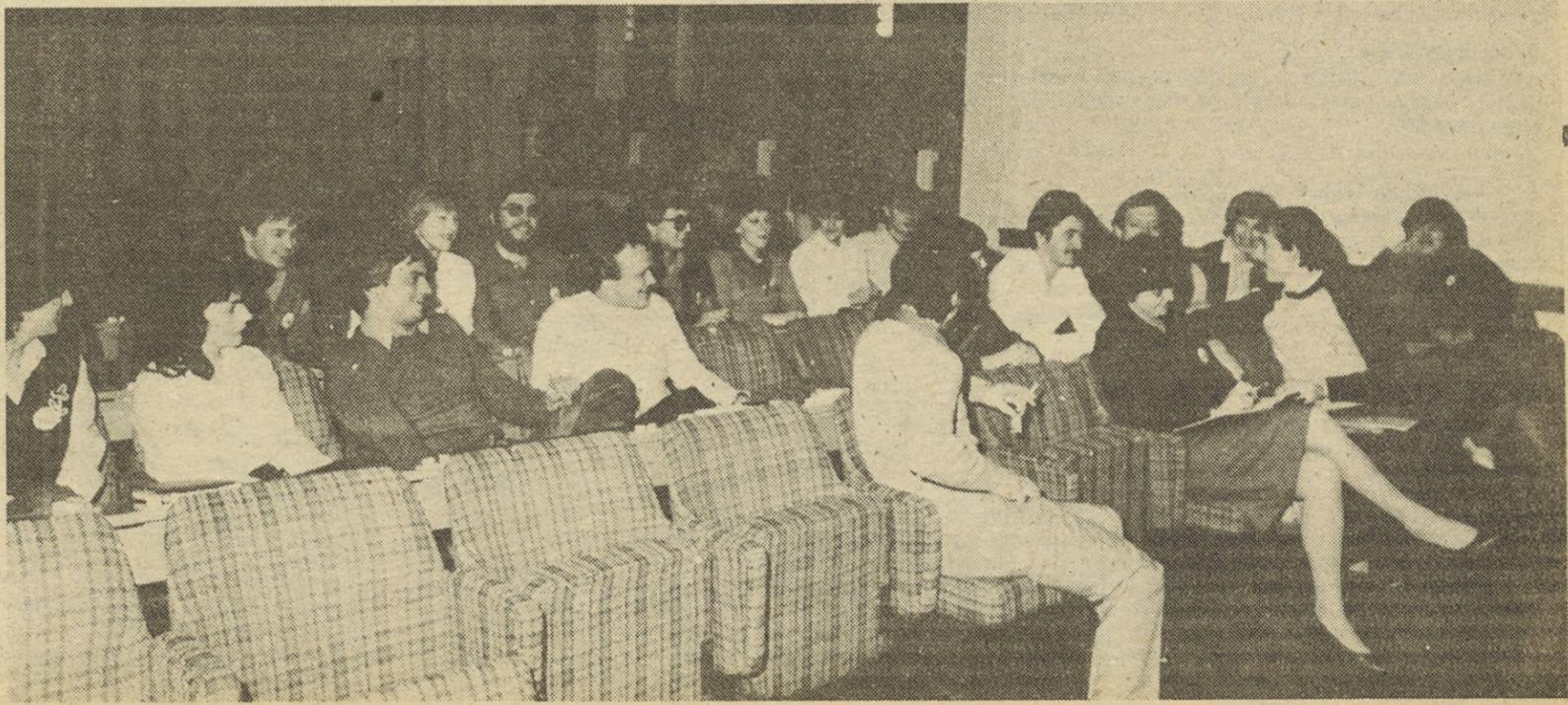
Devo Kerič je v nadaljevanju naštel nekaj ljubljanskih organizacij, ki se ukvarjajo s stanovanjsko problematiko in poudaril zahtevo, da morajo biti osnovne organizacije ZSMS aktivno prisotne v vseh sredinah, v katerih se razpravlja in odloča o tej problematiki.

Posneti sedanji položaj mladih v vseh Iskrinih organizacijah v celoti ni bilo možno, saj je razdrobljenost Iskrinih organizacij v 27 slovenskih občinah prevelika. Predavatelj je zato predlagal, da bi v okviru Iskre kot celote pripravili osnutek vzorčnega pravilnika o delitvi sredstev za reševanje stanovanjskih problemov, v osnovnih organizacijah ZSMS pa naj bi temeljito pregledali in ocenili stanovanjske težave mladih.

Predlog je bil podprt tudi v razpravi in je opredeljen med zaključki seminarja. Zaključek razprave je izzvenel v ugotovitvi, da smo v sedanjem položaju mladi pravzaprav na robu faktorjev, ki vplivajo na oblikovanje in razreševanje, oz., izvrševanje stanovanjske politike.

Mladi posamezniki možnosti vpliva skorajda nimajo, mnogo več pa lahko stori organizacija ZSMS. Ne nazadnje dokazuje to tudi primer iz ene od osnovnih organizacij ZSMS Iskre iz Kranjskega bazena, kjer so mladi s skupnimi močmi rešili stanovanjski problem enega od mladih delavcev.

Marija Klinar je usmerjala razpravo v okviru skupine, ki je tehtala možnosti delovanja mladih v prostem času. Pri oblikovanju iztočišč za razpravo je sodeloval tudi Mile Milošević. Mladi so poudarili, da bi bilo treba različne interesne skupine, ki delujejo v okviru ZSMS na ravni SOZD Iskra poživiti in jim dati novo vsebino dela z nalogo povezovanja aktivnosti do posameznih področjih v temeljnih organizacijah. V zaključku razprave so sprejeli sklep, da bi bilo potrebno organizirati tudi anketo, v kateri bi mladi izrazili želje, kako preživeti prosti čas.

Sklepi delovnega posvetovanja mladih

I. Organiziranost ZSMS v SOZD Iskra

1. Mladi smo v tematski razpravi o statutarnih vprašanjih ZSMS v velikih sistemih ugotovili, da določila sedanjega poslovnika o organiziranju in delovanju koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra in njegovih organov vsebinsko ustrezajo novemu statutu ZSMS. Zato menimo, da niso potrebne spremembe obstoječega poslovnika o delovanju.

2. Mladi v SOZD Iskra bomo v prihodnje na ravneh DO in SOZD več pozornosti posvečali akcijskemu delovanju in povezovanju, in s tem uresničevali načelo frontnosti ZSMS.

II. Stanovanjska problematika mladih v Iskri

1. Osnovne organizacije ZSMS morajo vplivati na reševanje trenutnih in predvsem perspektivnih stanovanjskih problemov mladih in njihovih družin. Ker je reševanje teh problemov lažje na ravni DO oz. SOZD, naj organizacije ZSMS organizirajo problemske oz. tematske konference o teh vprašanjih. OO ZSMS so dolžne zasledovati stanovanjske probleme mladih svoje OZD. Ob tem velja načelo, da obstoječe stanje ne pomeni tudi perspektivne rešitve. Član ZSMS, ki stanuje pri starših, ima potencialni stanovanjski problem, ki se bo prikazal ob snovanju njegove družine. Pri organiziranju tematskih konferenc naj sodelujejo delegati prizadetih OO ZSMS, strokovnih služb OZD in samoupravnih stanovanjskih skupnosti družbenopolitičnih skupnosti.

2. **Pomen informativnih centrov:** strokovne službe morajo posredovati ustrezne informacije, pomembne pri reševanju stanovanjske problematike mladih. OO ZSMS kot nosilke akcij pri reševanju stanovanjskih zagat mladih in njihovih družin morajo v prizadevanja za kratkoročno in dolgoročno usmerjanje mladih pri reševanju stanovanjskih problemov angažirati ustrezne strokovne službe OZD in samoupravnih stanovanjskih skupnosti.

3. Osnovne organizacije in občinske konference ZSMS naj prek mehanizma delegatskega odločanja vplivajo na organe samoupravnih stanovanjskih skupnosti družbenopolitičnih skupnosti pri oblikovanju in sprejemanju srednjeročnih in letnih planov stanovanjske izgradnje. OO ZSMS kot nosilke teh aktivnosti naj se povežejo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v svojih sredinah in odločno prezentirajo svoja stališča. OO ZSMS naj takrat upoštevata naslednje sklepe, oz., načela.

- Poenotiti je treba točkovanje liste v okviru SOZD Iskra ter v pravilnikih o razdeljevanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo vnesti enaka določila o višini participacij pri dodeljevanju družbenih stanovanj;
- opredeliti je treba pomen izobrazbe in ga poenotiti v okviru Iskri;
- opredeliti in enotno ovrednotiti samohranilstvo;
- poenotiti vpliv delovne dobe na možnosti za dodelitev stanovanj oz. stanovanjskih sredstev;
- mladi v OO ZSMS morajo seznanjati svoje osnovne organizacije s stanovanjskimi problemi;
- zaradi notnih potreb vseh organizacij v SOZD Iskra naj se na ravni SOZD Iskra strokovno oblikuje osnutek vzorčnega pravilnika o delitvi sredstev za reševanje stanovanjskih problemov. Predlog dokumenta naj obravnavajo vse TOZD, DSSS in DO, še posebej pa mora biti vključena organizacija ZSMS.

4. ZSMS v SOZD Iskra bo v letu 1983 pripravila poglobljeno anketo o realnem stanju stanovanjskih potreb mladih. Osnutek ankete bo pripravilo predsedstvo KS ZSMS SOZD Iskra in ga posredovalo vsem osnovnim organizacijam ZSMS. Predsedstva osnovnih organizacij ZSMS morajo z osebnimi intervjuji povprašati vse mlade v svojih OZD o stanovanjskih razmerah ter pripraviti zbirno poročilo.

Za izvajanje teh sklepov je zadolženo predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS SOZD Iskra, ki mora o opravljenem delu poročati o programski konferenci ZSMS SOZD Iskra decembra 1983.

III. Kadrovska politika in izobraževanje

1. Naloga strokovnih služb OZD in OO ZSMS je, da spremljajo uvajanje pripravnikov ves čas, od njihovega prihoda na delo do opravljenega pripravniškega izpita. Njihovo izobraževanje mora potekati po vnaprej pripravljenih programih.

2. Ob zaposlovanju novih sodelavcev morajo OZD upoštevati določila družbeno veljavnih samoupravnih aktov o kadrovske politiki.

3. Pri vključevanju mladih v sistem samoupravnega odločanja je treba odločno uveljavljati načela delegatske povezave med OO ZSMS in samoupravnimi organi TOZD, DO in SOZD.

4. OO ZSMS naj periodično pripravljajo razgovore z novospreditimi mladimi delavci in jih seznanjajo z možnostmi za vključevanje v delo ZSMS.

IV. Motivacijski dejavniki pri vključevanju mladih v delo ZSMS

1. Pasivnost mladih ne izhaja iz OO ZSMS v temeljnih organizacijah, temveč iz nedejavnosti mladinske organizacije na vseh stopnjah izobraževanja. Dolžnost občinskih in republiške konference ZSMS, je, da aktivirajo delo mladinskih organizacij v izobraževalnem sistemu.

2. Ob zaposlitvi so OO ZSMS dolžne mlade delavce seznaniti tudi z vlogo in možnostmi za delo v tej organizaciji. Mladi v OO ZSMS morajo aktivno spremljati vključevanje mladih, iz usmerjenega izobraževanja, ki so na obvezni delovni praksi v OZD.

3. OO ZSMS je odgovorna za spremljanje obravnav samoupravnih dokumentov in idejno-političnega izobraževanja v svojem delovnem okolju.

V. Mladi in prosti čas

1. Na ravni SOZD Iskra so organizirane različne sekcije, ki pa ne delujejo. Njihovo dejavnost je treba poživiti, vse mlade SOZD pa o njihovem delovanju obvestiti.

VI. Aktivnost mladih komunistov v ZSMS

1. Pri evidentiranju članov ZSMS za sprejem v ZK mora osnovna organizacija preprečiti kadrovanje zaradi karizma in evidentirati samo člane, ki bodo tudi po vstopu v ZK delovali v ZSMS.

2. OO ZK morajo okrepiti pretok informacij o svojem delu z OO ZSMS in vplivati na svoje člane, ki so hkrati člani ZSMS, da ne prenehajo z aktivnostjo.

VII. Mladi in informiranje

1. Predsednik koordinacijskih svetov OO ZSMS morajo poskrbeti za poživitev dela komisij za informiranje po osnovnih organizacijah in poročati o rezultatih v roku dveh mesecev.

2. OO ZSMS bodo vabile člane KS ZSMS SOZD Iskra na sestanke, z namenom, da z vsebino sestankov informirajo širšo skupnost v Iskri.

3. ZSMS se mora aktivneje vključiti v oblikovanje izdajateljskega koncepta glasila Iskra; ponovno je treba pričeti z izdajanjem priloge mladih in pri tem angažirati za pomoč poklicne novinarje; vplivati je treba na angažirano obveščanje novinarjev o problemih mladih; zagotoviti je treba pošiljanje glasila Iskra terenskim delavcem.

Deveto zasedanje delavskega sveta

Prejšnji četrtek, 10. 3. 1983 so se zbrali delegati delavskega sveta Iskre Avtoelektrike Nova Gorica na 9. zasedanju. V ospredju obravnavanih točk dnevnega reda sta bili dve, in sicer poslovanje delovne organizacije v preteklem letu ter letni program za letošnje leto. Delegatom so omenjena gradiva obrazložili glavni direktor Peter Mivšek, vodja službe za plan in analize Aleksandra Kokelj ter namestnik glavnega direktorja Ludvik Jelinčič.

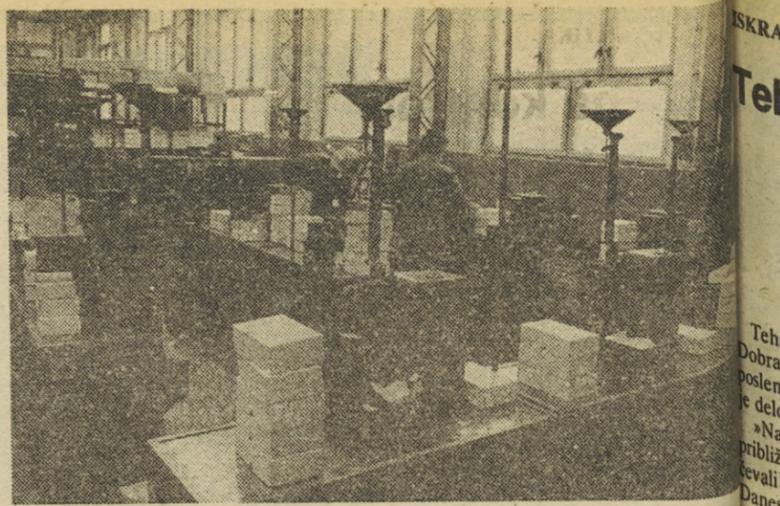
V našem glasilu smo o poslovanju in letnem programu že obširno poročali, tudi na zborih delavcev smo o vsem razpravljali, zato tudi na delavskem svetu ni bilo bistvenih pripomb. Delegati so oboje potrdili in sprejeli.

V nadaljevanju so delegati brez pripomb sprejeli dva samoupravna sporazuma o združevanju dela in sredstev z DO Autocentar Merkur Zagreb ter sporazum o oblikovanju cen dvokolesnih vozil in delov.

Še o eni izredno pomembni točki dnevnega reda za Iskra Avtoelektriko so delegati razpravljali in jo sprejeli. Gre za dolgoročno pogodbo o prodaji materialnih pravic, lastnega znanja in izkušenj ter proizvodno tehnične dokumentacije (Know-how) firmi Eicher v Indijo. Zaradi pomembnosti bomo več o tem napisali v tej številki na drugem mestu.

V zadnji točki dnevnega reda pa so delegati potrdili predlog razpisne komisije za imenovanje pomočnika glavnega direktorja za splošne in družbeno pravne zadeve.

Na to delovno mesto je DS DO imenoval Roberta Žerjala, ki je že doslej uspešno opravljal ta dela in naloge. M. R.

V proizvodnji uporov.

Sindikata v TOZD Upori skrbi za sodelavce

Sindikalna organizacija v TOZD Upori v Šentjerneju posega v vse življenja in dela v tovarni. TOZD zadnja leta nima najboljših poslovnih zultatov; čeprav si prizadevajo proizvodnjo vse bolj avtomatizirati in so izmed največjih izvoznikov v delovni organizaciji IEZE. Izvozijo namreč daleč več od polovice svoje proizvodnje. O vsem tem smo se pogovarjali s predsednikom sindikata Francem Šiškom.

Predsednik Šiško pravi, da je zaznati večje zanimanje ob javnih razpravah, zlasti ob zaključnih računih. »V ta namen imamo izoblikovano kar ustaljeno prakso: najprej zaključne račune obravnavamo na Izvršnem odboru, kamor vabimo tudi predstavnike ZK, mladine. Zveze borcev in koga od poslovnih ljudi, seveda tudi delavskega sveta. Tu temeljito pretehamo rezultate, potrebe, možnosti in predvsem načrte. Tako zavzamemo skupno stališče, ki je podprto s strokovnimi ugotovitvami. Tako se pripravimo na zbere delavcev.

Zaključke objavimo, ali v domačem biltenu, pa tudi na oglasnih deskah. Tako sodelavci dobijo material za javno razpravo že pred zbori. Tako dosežemo, da podatkov ne slišimo prvič na zborih, da smo lahko pripravljeni.

Sicer je precej vprašan se med seboj, vendar so glavne usmeritve sprejete in pretehtane. Pravi predsednik Šiško.

Tudi izobraževanju posvečajo več pozornosti, čeprav je število delavcev, ki se izobražujejo zadnja leta manjše. Prav na ta način so pred dobili več kot četrtino strokovnega kadra, ki se je v praksi dobro izkazal. Tako so največje potrebe po strokovnem kadru izpopolnjene in ni večjih zeli. Seveda pa so veliko štipendij in rednih solah, kar se jim zdaj lepo odstuje.

Tudi za šport in rekreacijo skrbi. Nastopajo na sindikalnih tekmovanjih v občini, v IEZE in na Iskrinih igrah. Rekreaciji, zlasti letovanjem so zadnja leta dali več pozornosti. Tako imajo lastnih počitniških prikolic in 7 letniš Počitniškem domu v Poreču. Zanimanja za letovanje je veliko, zlasti morje. Pred kratkim pa so sklenili, da bodo eno prikolico postavili v atomsko toplice, za kar so dali pobudo stari sodelavci, ki se želijo zdraviti v toplih bah.

Imajo tudi najeto dvorano, prav tako prav telovadnico, dve uri na teden pa rekreativni šport je precej zanimiva, zlasti med mlajšimi sodelavci. Zlasti pa so zanimiva tekmovanja doma »na dvorišču«. Tako so v odbojki in nekaterih športih odigrali prave turnirje. Tako tečejo tekmovanja vanja med oddelki in med TOZD in HIPOT in Upori. Včasih se v odbojki pomerijo kar med malico in takrat je množici navijačev prav živahno.

Za leto 1983 imajo pripravljen akcijski program, kjer izstopa skrb za sodelavce, proizvodnjo in poslovanje. Bodo zlasti podprli prizadevanje za dobitvev ekonomsko zanimivih programov, ki jih pripravljajo strokovne službe. »Ekonomiko moramo izboljšati, je nedopustno, da bi vztrajali zgolj v sedanjem programu, ki ne daje načrtovanih rezultatov.« je zaključil predsednik Šiško.

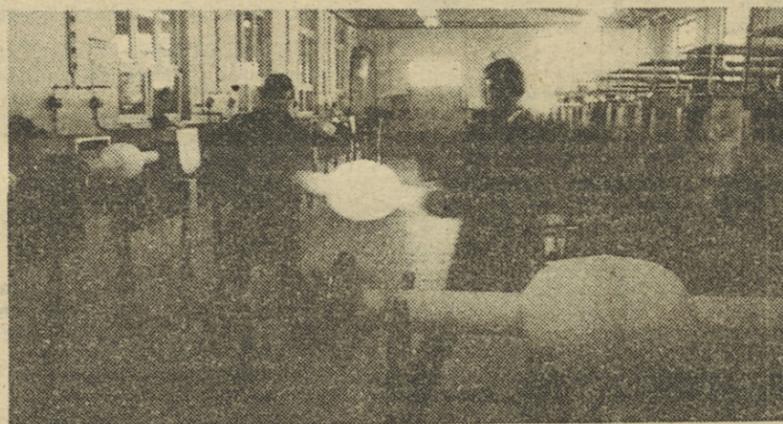
rektno dogovarja s Skupnostjo elektro gospodarstva Jugoslavije.

V omenjeni delovni organizaciji bil sporazum sprejet v sredo, 9. t. m. 23. rednem zasedanju delavskega sveta Avtomatike.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektriko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana
— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drožž (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kolar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.
— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Piroliza, ki so jo letos začeli elektronsko krmiliti.

ISKRA — AVTOMATIKA

Sporazum sprejet

Pri Skupnosti jugoslovanskega elektro gospodarstva že nekaj časa potekajo priprave za izgradnjo tretje faze prenosne mreže v Jugoslaviji. Iskrin delež je bil že v prvih dveh fazah opremljanja našega elektroenergetskega omrežja precejšen, vendar takratni pristop ni bil samoupravno verificiran s posebnim sporazumom.

Z namenom, da bi enotno in koordinirano nastopili v razpisanih dvanajstih paketih Jugel (tehnični sistem upravljanja), je poslovodni kolegij SOZD Iskra sprejel odločitev, da tiste delovne organizacije v Iskri, ki bi s svojim proizvodnim programom oziroma zmogljivostmi lahko pokrile cca 80 % potreb v projektu, pristopijo k posebnemu samoupravnemu sporazumu o skupnem nastopu, delitvi dela in medsebojnem sodelovanju pri pridobivanju in izvajanju posla.

Paket Jugel, razdeljen na posamezne faze namreč vključuje izgradnjo:

- računalniških sistemov
- sistema telekomunikacij
- sistema za daljinski prenos podatkov

in pomožne sisteme (napajalni sistemi, protipožarna zaščita, varnostni sistemi itd.).

Če govorimo o sporazumu, le-ta v grobi delitvi določa delitev dela med udeleženi delovnimi organizacijami, način urejanja medsebojnih dohodkovnih odnosov, način usklajevanja dela in pristojnosti skupnih organov, medsebojne pravice in obveznosti v skupnem nastopu ter posledice kršitve njihovih določil. Medtem ko naj bi materialne obveznosti udeleženk nastajale sprijeti ob podajanju in po sklenitvi pogodbi.

Usklajevanje interesov v skupnem nastopu in delitvi dela se bo izvajalo

preko koordinacijskega sveta kot skupnega organa ter njegovega izvršilnega organa — nprojektnega teama. Način delitve dela bo temeljil na upoštevanju prostih zmogljivosti udeležen sporazuma ob prednosti organizacij v Iskri.

Z drugimi besedami to pomeni, da je sporazum »odprt« in po potrebi omogoča vključevanje tudi drugih proizvodnih organizacij izven Iskri. Takšna oblika povezovanja in izvajanja velikih, tehnično zahtevnih poslov predstavlja v Iskri novost, ki jo lahko glede na težek gospodarski položaj ocenimo kot pozitivno.

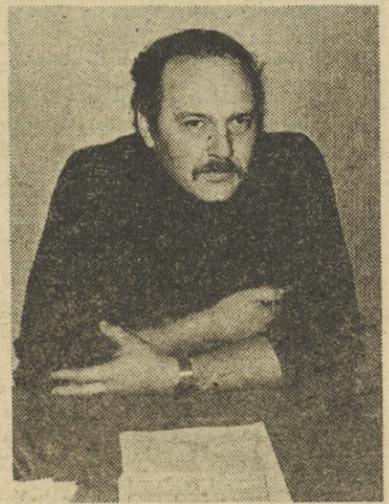
Na ta način se bomo lahko tudi izognili, preprečili dosedanje večkratno medsebojno konkurenčnost, ki je slabila naš nastop na trgu. Po drugi strani pa lahko v primeru prevzema obveznosti do tako velikih kupcev kompleksnih sistemov kot je elektrogospodarstvo Jugoslavije dosegamo še boljše poslovne rezultate in utrdimo mesto, ki ga ima Iskra v našem gospodarstvu le, v kolikor nastopamo enotno.

Med podpisnicami sporazuma: Delto, Elektrozvezami, Kibernetiko, Telematiko in Iskra Commerce ima Avtomatika posebno vlogo, saj je nosilec usklajevalnega nastopa in v imenu udeleženek opravlja komercialna, tehnična in administrativna opravila ter se v povezavi s poslovnimi enotami IC di-

Tehnična kontrola TOZD PTN

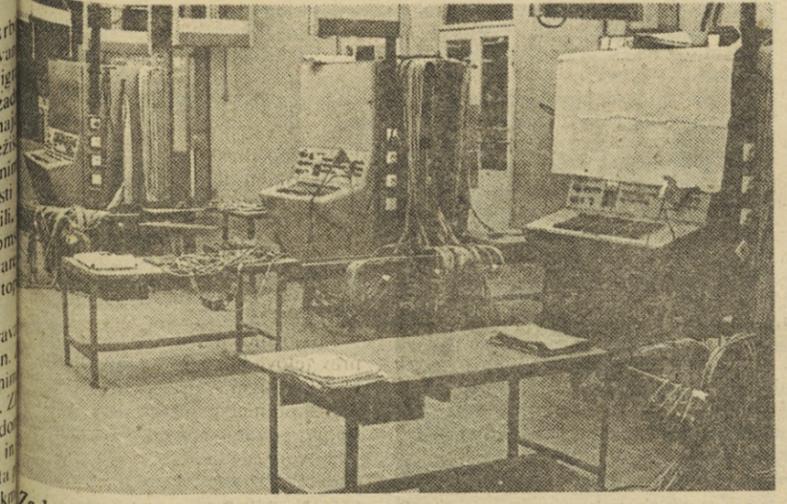
Delavci tehnične kontrole TOZD Tovarna posebnih telekomunikacijskih naprav na Blejski Dobravi se srečujejo z znanimi in značilnimi težavami: manjka jim ustrezne opreme pa tudi s kadrovsko strukturo še niso povsem zadovoljni. Ob tem pa morajo biti v obdobju zaostrenega gospodarskega položaja celo bolj pazljivi, kot v normalnih časih: ob domačih materialih slabše kvalitete mora biti kvaliteta končnih izdelkov večja kot običajno, saj sicer nimajo velikih možnosti na trgu, zlasti v tujini.

Tehnično kontrolo v Iskri na Blejski Dobravi vodi Miro Hočevnar, ki je tu zaposlen že približno 7 let. Predstavil nam je delovni utrip v njej: »Na samem začetku je bilo v kontroli približno 20 ljudi, pri čemer smo se srečevali z zelo nizko kadrovsko strukturo. Danes je v kontroli okrog 60 delavcev, in sicer v treh oddelkih. To so: oddelek za elektro-kontrolo klasičnih sistemov, oddelek za spremljanje in načrtovanje kontrolne tehnologije in oddelek za kontrolo elektronike. Spričo dislociranosti naše TOZD od DO uvajamo tudi lastno vhodno kontrolo. Pri dosedanjem delu se nam je namreč pokazalo, da so posamezni materialni pregledani, nekvalitetni itn. ali pa so v kontroli v Kranju stali toliko časa, da so do izročitve spremenili svoje kvalitativne lastnosti. V zvezi z novim stanjem v naši kontroli naj povem tudi to, da je današnja kadrovska oziroma izobrazbena struktura precej boljša od nekdanje. Trenutno intenzivneje moderniziramo kontrolne postopke. Kompletno kontrolno tehnologijo smo prevzeli od TOZD ATC. Zdaj si nabavljamo različno programsko kontrolno opremo. Glede na to, da se počasi usmerjamo na proizvodnjo elektronskih sistemov — pri čemer mislim predvsem na interfon — se je temu primerno potrebno tudi organizirati, tako kadrovsko kot glede opreme.

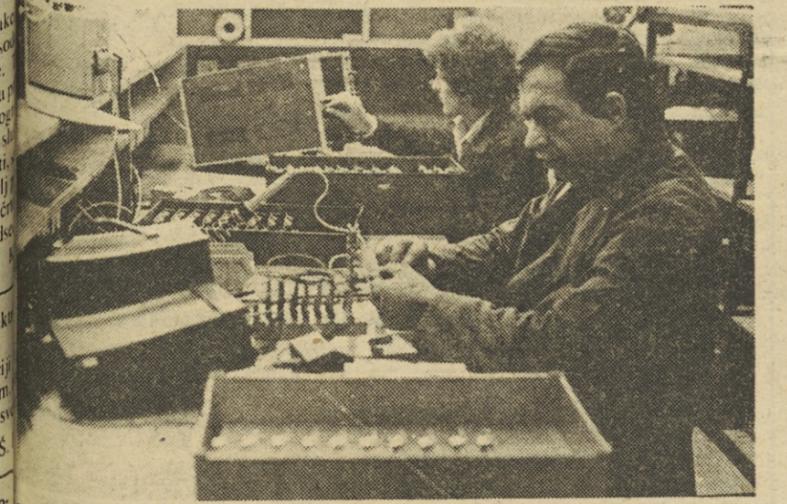

Miro Hočevnar, vodja tehnične kontrole TOZD PTN.

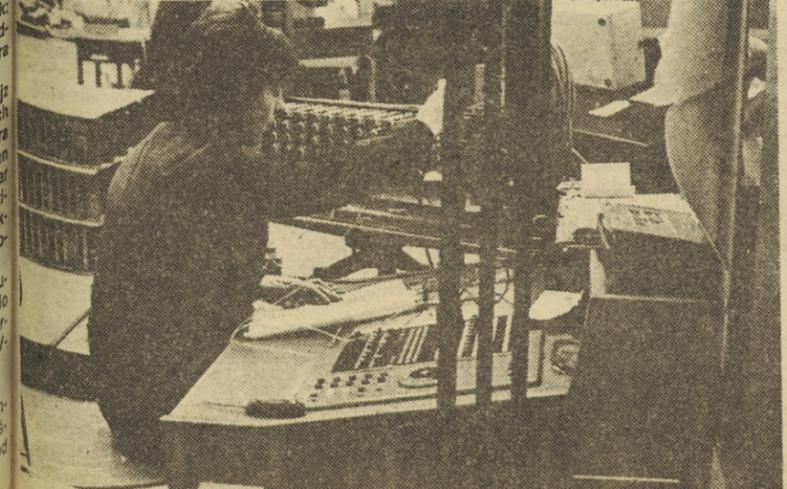
Problemi, s katerimi se trenutno srečujemo, se pojavljajo predvsem v zvezi s kvaliteto materiala, ki prihaja v TOZD. Z restrikcijami, ki so zajele celotno DO oziroma z zamenjavo uvoženega materiala z domačim, se srečujemo tudi mi. Ugotovljamo, da je kvaliteta teh materialov bistveno slabša od prejšnje in da so posamezne odpovedi kupcev bolj pogoste kot prej. To je naš osnovni problem.

Za kontrolo telekomunikacijskih sistemov je potrebna zahtevna kontrolna oprema. TOZD PTN je večino te opreme nasledila po TOZD ATC. Na sliki: kontrolna postaja.

Stabilizacijske razmere z omejevanjem uvoza in uporabo domačih materialov so prinesle tudi določene negativne posledice. Če pri prejemu materiala je treba biti pazljiv, saj dobave marsikdaj niso kvalitetne. Zato v TOZD PTN uvajajo vhodno kontrolo materialov in polizdelkov.

V kontroli relejnih enot.

Drug problem je zanesljivost naših, predvsem elektronskih izdelkov INCOM, ki je zelo slaba. Prihaja do veliko odpovedi, čeprav gre za »nulte« serije, ki so imele še veliko razvojno-tehnoloških težav, vendar je problem tudi v sami kontroli, ki bi lahko zagotovila večjo zanesljivost izdelkov.

Na tem trenutno intenzivno delamo in v programu smo si zastavili, da v prvi polovici leta 1983 (probleme odpravimo). Doseči moramo večjo zanesljivost in kvaliteto izdelkov, ki pridejo iz tovarne, zanesljivost delovanja na terenu in s tem v zvezi izpeljati tudi sanacijo na obstoječih objektih, ki so že instalirani po vsej Jugoslaviji.

V sami proizvodnji smo precej izboljšali kvaliteto dela — od spajkanja do raznoraznih mehanskih sestavov. Zaradi pomanjkanja elementov pa se srečujemo s problemom nedoključene proizvodnje. Izdelek se na primer izdela 80 do 90%-no, potem pa stoji in na ta račun zelo trpi kvaliteta končnega izdelka. Uvedli smo sistem spremljanja kvalitete dela v proizvodnji, dnevno in za vsako delo posebej.

Tako zdaj lahko v katerikoli trenutku oziroma dnevu za katerokoli delavko ugotovimo, kakšna je kvaliteta njenega dela. Ta sistem pa se takoj podre, ko pride do nedoključene proizvodnje in ko izdelek določen čas stoji.

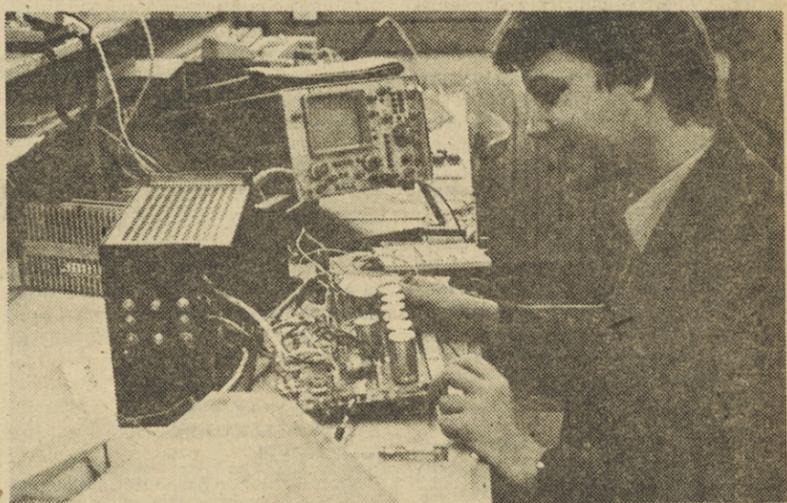
Imamo tudi problem iz nagrajevanja po kvalitetni normi, ki se je pojavil predvsem z ukinitvijo negativne stimulacije. Dve leti nazaj smo imeli na nivoju DO vpeljeno negativno stimulacijo za kvaliteto, ki je bila z novim pravilnikom o nagrajevanju po kvalitetni normi ukinjena. V okviru TOZD smo kasneje napravili analizo in ugotovili, da je raven kvalitete padla približno za 10 % in sicer predvsem zato, ker delavec za slabše delo ni bil »kaznovan«. V primeru slabe kvalitete je bil ocenjen z ničlo, to pa ni bistveno vplivalo na njegov dohodek. Ljudje so kaj kmalu ugotovili, da se bolj izplača napraviti več kot pa dobro, torej več kvantitete kot kvalitete. Ta problem sedaj rešujemo na ravni DO. Pričakujem, da bodo rezultati kmalu znani, tako, da se bo tudi na tem področju položaj uredil.

Imamo še nekatere probleme s pomanjkanjem opreme. Vemo, da je opremo iz uvoza zelo težko dobiti in, da je pot od naročila do dobave v tovarno zelo dolga.

Z reorganizacijo DO se je tudi situacija na področju kvalitete bistveno

Meritve relejnih enot.

Tudi v TOZD PTN bo elektromehansko tehniko polagoma zamenjala elektronska. Prve korake v tej smeri so že napravili, saj že izdelujejo nekatere elektronske izdelke. Seveda se bo morala temu prilagoditi tudi tehnična kontrola, zlasti z ustrezno opremo.

izboljšala. Povedati moram, da svoje čase odnosi, oz. relacije med službo, organizirano na ravni DO in dislociranimi TOZD niso bile najbolj urejene. Z novo organizacijo službe za kakovost v Telematiki, se to bistveno spreminja. Kaže se večji interes, da se tudi nas kot TOZD, ki je dislocirana in v kateri naj bi se zaključevali klasični sistemi, obravnava enakovredno. »
Kazimir Mohar

TOZD ANTENE, VRHNIKA

Neusklajenost cen odjeda možnosti za boljše gospodarjenje

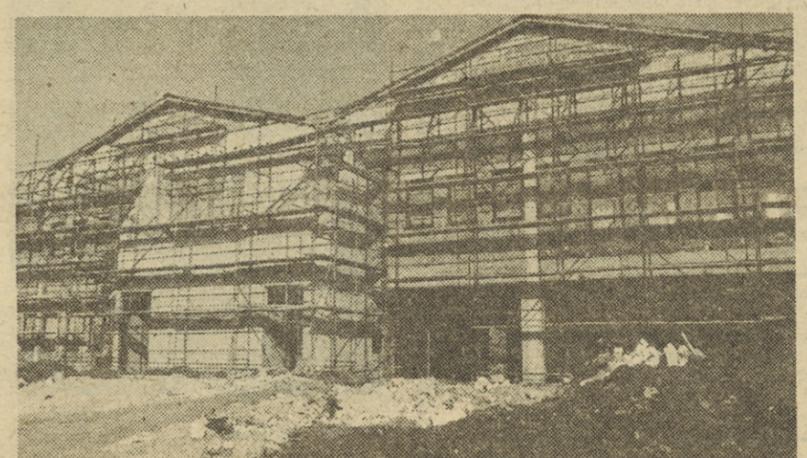
Poleg velikih težav z zagotavljanjem najosnovnejših uvoznih možnosti, so imeli v vrhniški temeljni organizaciji Antene v lanskem letu največ težav s premoščanjem razkoraka med cenami reprodukcijskih materialov in končnih izdelkov. Surovine so se podražile v povprečju za 40 %, njihovi končni izdelki pa le za 8 %.

Ob takih nesorazmerjih seveda prične upadati tudi prepričanost kolektiva, da z lastnimi silami lahko premaga težavne razmere. Medtem ko ugotavljajo, da sicer lahko vplivajo na doseganje celotnega dohodka (z boljšo produktivnostjo, kvaliteto, tehnologijo, organiziranostjo) pa so možnosti za doseganje boljšega dohodka že močno okrnjene. Vzroki so znani — premalo deviz in prevelik razkorak med cenami surovin in končnih izdelkov.

To pa še ni vse — domače surovine, ki so se dražile mimo vseh okvirov, so bile (in so še) vse prepegoste tudi izredno težko dosegljive. Zaradi izpadov pri nabavi je bil proizvodni proces večkrat prekinjen, to pa je povzročilo manjšo produktivnost pa tudi kvaliteta ni bila vselej enaka. Zaradi velikih nihanj v kvaliteti dobavljenih surovin in materialov so bili na Vrhniki pogosto

prisiljeni prilagajati proizvodnjo materialom, ki so jih pač dobili. To pa ni bilo preprosto, še posebej ne takrat, ko je šlo za izvozno proizvodnjo. Ob pomanjkanju nekaterih materialov pa drugih niso mogli sproti porabiti tako, da so se zaloge klub temu kopičile in bremenile že tako upešane finančne možnosti majhnega, stopetdesetčlanskega kolektiva. Ob obravnavanju zaključnega računa so zato še posebej poudarili, da je treba v letošnjem letu zaloge kolikor bo le mogoče zmanjšati.

Lanski prodajni načrt je bil dosežen skoraj v celoti, saj niso uresničili le 2 % plana. Razveseljivo je, da so izvozni načrt presegli kar za tretjino (30 %) in ga v primerjavi z letom 1981 povečali kar za 4,7 krat! Vsem težavam navkljub pa so zadovoljivo dosegli proizvodni načrt, ki so ga za 3 % celo presegli. SF

Gradnja v Žužemberku dobro napreduje.

Lojzetu Košmerlu v slovo

Zastala nam je misel, takt življenja je za trenutek izgubil svoj ritem, ko nam je bila sporočena kruta vest, da te ne bo več med nas.

Kot kovinar si prišel v Iskro leta 1962. Stari Iskraši se dobro spominjajo tvojega prihoda, ko si z njimi pričel ustvarjati temelje današnje sodobne tovarne napajalnih naprav. Delo v tovarni te je vodilo preko različnih delovnih mest. Od terminarja do mojstra skupin. Vse skozi si bil cenjen in spoštovan kot dober strokovnjak in odgovoren delavec, kar te je pripeljalo do vodje kleparne. Pod tvojim mentorstvom se je v naši kleparni skalilo mnogo kovinarjev v dobre strokovnjake in cenjene delavce, v ustvarjalce naše socialistične družbe, ki so ti danes za to hvaležni.

Vsi pa smo ti hvaležni tudi za tvoj prispevek pri graditvi samoupravnih odnosov in družbenopolitično aktivnost v kolektivu. Spominjali se te bomo kot prednega predsednika upravnega odbora, člana delavskega sveta in njegovih različnih komisij, ter kot zgledega aktivista v sindikatu in v zvezi komunistov. Ostal pa boš v spominu tudi kot sportnik predvsem kegljač, saj si bil med prvimi aktivnimi člani kegljaške sekcije v tovarni.

Ob tej težki izgubi izrekamo vsi tvoji sodelavci in prijatelji globoko sožalje tvoji družini, s katero iskreno sočustvujemo.

Z neizmerno bolečino v srcih se poslavljamo od tebe, ostal pa boš med nami v trajnem spominu, zlasti ob pogledu na delo, ki si ga opravljal in na rezultate, ki si jih s svojim delom dosegel.

Delavci TOZD
Tovarna napajalnih naprav
Novo mesto

Neuskrajene cene, nekvalitetni materiali, izpadi: nezadovoljiv poslovni rezultat

Velike motnje v proizvodnji so povzročile, da v Tovarni gospodinjstkih aparatov v Retečah lani niso dosegli načrtovanega proizvodnega obsega. Izpad 17% proizvodnje pripisujejo v največji meri velikim zastojem proizvodnje, ti pa so bili posledica 16% dviga bolniških izostankov zaposlenih, nekvalitetnih repromaterialov, neposlovnega obnašanja enega od sodelujočih poslovnih partnerjev v kooperaciji s podjetjem iz ČSSR, manjših naročil firme AEG in še bi lahko naštevali.

Zaradi težav z nabavljanjem in kvaliteto reprodukcijskih materialov je bilo motenj v proizvodnji lani kar za 65% več kot leta 1981. Iz tega potem sledi tudi vse ostalo: skupno kar enomesečni izpad proizvodnje, namesto planiranih 40% le 35% delež proizvodnje za izvoz (tudi izvoz in uvoz nista bila dosežena v načrtovanih višinah); še vedno je pečeča nadnormativna poraba materialov zaradi zelo slabe kvalitete domačih reprodukcijskih materialov, zlasti osnovnih: pločevine, fritov, emajlov in lakov.

Na domačem trgu so v Tovarni gospodinjstkih aparatov lani iztržili za 33% več kot leto poprej in za 9% presegle plan. To je v veliki meri tudi posledica korenitega zmanjšanja zaloga končnih izdelkov, ki so kar za 37% nižje kot leta 1981 in kar 41% pod planirano vrednostjo!

Žal tudi izvoz ni potekal tako, kot so predvideli v planu. Doseženega je bilo le 70% (v dolarjih), zaradi naraščajoče vrednosti dolarja pa so preračunano v dinarje načrtovano vrednost le dosegli. Hkrati pa je za planom zaostajal tudi uvoz, ki so ga namesto v višini 2,684 milijona dolarjev realizirali le nekaj več kot 2 milijona dolarjev in dosegli, da predstavlja doseženi uvoz le 72,9% doseženega izvoza (2,8% milijona dolarjev).

V preteklem letu so v TOZD TGA zaposlili za 4,2% več delavcev, kot so jih imeli leto prej (predvsem zaradi zaposlovanja v obratu v Azanji). Produktivnost se je lani v primerjavi z letom 1981 povečala za 1,5%, kar pa je manj kot so načrtovali. Podatek bi bil lahko bistveno boljši, če bi motnje v proizvodnji ostale vsaj na ravni leta 1981. V tem primeru bi bila produktivnost realno kar za 5,3% večja.

Ob vseh naštetih težavah in ob dejstvu, da s produktivnostjo preprosto ni več mogoče loviti nesorazmerja med cenami surovin in končnih izdelkov, je

bil ustrezen tudi končni rezultat: za 12,58 milijonov dinarjev izgube. To so pokrili z lastnimi sredstvi (skladi, amortizacija), kar pa seveda ni preveč tolažilno, saj bo treba vire obnoviti! To pa brez sprememb cen končnih izdelkov ne bo možno. Zanimivo je, da v Retečah sploh nimajo velikih želja: po izračunih bi jim zadoščale že vsaj 10% višje cene. Seveda bodo posegli tudi v proizvodni program in ga temeljito »prečistili«: izdelke, ki trošijo velike količine reprodukcijskih materialov in prinašajo malo dohodka, bodo prisljeni črtati. Le na ta način bi jim v letošnjem letu uspelo prebrskati neskladja med povprečno 40% dražjimi materiali in svojimi končnimi izdelki, ki cen v zadnjih dveh letih skoraj ne spreminjajo več!

OBRAT V AZANJI: ŠE SO NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI

Obrat Tovarne gospodinjstkih aparatov v Azanji pri Smederevski Palanki še ne obratuje tako, kot bi lahko. Glede na možnosti so lani dosegali od 70 do 75% proizvodnje, kar je v največji meri posledica velikih težav pri oskrbovanju z repromateriali. Tu se odraža tudi dejstvo, da je obrat od matične tovarne zelo oddaljen, vendar to še ne pomeni, da zanj ni perspektive. Že konec lanskega leta je proizvodni tempo narasel, pričeli so izkoriščati zmogljivosti celo več kot 85%. Za letošnje leto pa veljajo določila sanacijskega načrta, ki nedvoumno zahteva, da obrat ne sme več predstavljati zgolj enega od stroškov matične tovarne v Retečah, temveč mora pričeti ustvarjati dohodek na osnovi v celoti izkoriščenih instaliranih zmogljivosti.

Obeti, da se zahteva uresniči, nedvoumno so. To med drugim napoveduje tudi podatek, da težav s kvaliteto izdelkov iz Azanje ni več že od druge polovice lanskega leta, prej pa je bila prav kakovost ena izmed bolj spornih točk sodelovanja.

TOZD TGA V LETOŠNJEM LETU: VELIKE IN REANE IZVOZNE MOŽNOSTI

Letošnji načrti Tovarne gospodinjstkih aparatov so z eno besedo optimistični. Izvoziti nameravajo za 4,1 milijona dolarjev izdelkov in imajo za prvih devet mesecev naročila tudi že »v hiši«. Predvidevajo, da tudi težav z repromaterialom letos ne bi smelo biti, morda edino z elektromotorji.

Tudi poslovanje nameravajo postaviti na drugačne temelje. Zaloge bodo še naprej zmanjševali tako, da bodo nabavljali res samo materiale, ki bodo pri prici tudi uporabljeni v proizvodnji (kolikor je to ob zagatah z nabavljanjem možno). To bodo zaradi velikih problemov z zagotavljanjem likvidnosti tudi morali storiti, čeprav vseh težav samo s tem ne bodo odpravili.

Potrebovali bi okrog 50 milijonov dinarjev kvalitetnih sredstev, kar bi jim omogočilo, da bi se najkasneje v poldrugem letu dokončno izklopali iz težav. Tega seveda ne trdijo na pamet, saj težav s prodajo nimajo, žal pa je v končni ceni izdelkov kar 70% vrednosti vgrajenih materialov. Stane Fleischman

Dan Iskre v Ljubljani

Pretekli teden, 17. t.m. je bila v Ljubljani prva seja odbora za pripravo dneva Iskre. Sestanek je bil v Iskri Elektrooptiki, ki bo tudi letošnji prireditelj dneva Iskre.

Na sestanku so se dogovorili o operativnih organizacijskih vprašanjih in ustanovili potrebne komisije za izvedbo organizacije te velike prireditve. Obenem so določili tudi datum — dan Iskre in dan borca bomo v Iskri Elektrooptiki tokrat praznovali 2. 7. predvidoma na znanem delavskem izletišču — Rožniku.

Ob tej priložnosti so se dogovorili tudi za okvirno ceno paketa — v letošnjem letu naj bi znašala vrednost paketa 300 dinarjev na osebo. Paket bo podoben tistim iz prejšnjih let. Na letošnjem dnevu Iskre pričakujemo od 15 — 20 tisoč udeležencev. mak

Rezultati šele čez določen čas

Nedavna reevalvacija in devalvacija nekaterih konvertibilnih valut na zahodnoevropskem denarnem tržišču bo zagotovo vplivala tudi na poslovanje in dohodek naših uvoznikov in izvoznikov. Ko smo o tem povprašali predsednika KPO SOZD Iskra Antona Stubičarja, nam je odgovoril:

„Za nas so spremembe v zahodnoevropskem monetarnem sistemu seveda zelo zanimive,

saj sta Zahodna Nemčija in Francija med največjimi kupci Iskrinih izdelkov. Reevalvacija nemške marke bo kajpak še bolj stimulirala naš izvoz na tamkajšnje tržišče, ker pa od Nemcev precej uvažamo, bodo tudi obratni učinki podobni. Sicer pa je o dohodkovni učinkovitosti še prezgodaj govoriti, saj bodo ukrepi, ki bi naj naše izvoznike postavili v ugodnejši položaj, dali rezultate šele čez določen čas.“

OBVESTILO O KADROVSKIH ŠTIPENDIJAH

Po sklepu skupščine delegatov udeležencev Samoupravnega sporazuma o študentskem študiju se na ravni republike z dne 03. 03. 1983 valorizirajo kadrovske štipendije za leto 1983 za 10%.

Vrednost točke za kadrovske štipendije se s 01. 03. 1983 poveča od sedanjih 5,32 na 5,85 točk.

Tabela vrednosti v srednjem usmerjenem izobraževanju

po uspehu	število točk	din.
zadosten	400	2.340,00
dober	480	2.808,00
prav dober	590	3.452,00
odličen	720	4.212,00
B. Za študente na višjih in visokih šolah		
6,0 — 6,5	600	3.510,00
6,6 — 7,2	650	3.803,00
7,3 — 7,9	720	4.213,00
8,0 — 8,6	800	4.680,00
8,7 — 9,3	900	5.265,00
9,4 — 10,0	1080	6.318,00

C. Enotna kadrovska štipendija

— za učence v prvem letniku usmerjenega izobraževanja ne glede na prejšnji uspeh

— študente v prvem letniku višjih in visokih šol ne glede na prejšnji učni uspeh

D. Dodatek h kadrovske štipendiji za deficitarne poklice: maksimalno število točk: 200; din 1.170,00

F. Poračun valorizirane štipendije bo opravljen v mesecu aprilu.

Dodatne informacije dobite po tel. 213-213, int. 22-91, pri Betki Skubar.

Hannover—mednarodni tehnični sejem

V smislu racionalne izrabe delovnega časa ter kar najmanjše odsotnosti, organiziramo tudi letos „ZRAČNI MOST“ med Ljubljano in Hannoverom v času od 13. do 20. 4. 1983. Za prevoz bomo uporabili Iskrino poslovno letalo.

Glede na možnosti in vaše potrebe bo letalo predvidoma poletelo vsak dan v času sejma iz letališča Brnik ob 6.30 in se zvečer vračalo iz Hannovera med 19.30 in 20.00.

Dnevni polet bo zagotovljen v primeru, ko bodo za posamezen polet prijavljeni najmanj štiri potniki pri max. kapaciteti osem potnikov.

Cena poleta na osebo (povratna) je 20.000,00 din.

V ceni so zajeti stroški prevoza ter letališke takse.

Vse podrobne informacije in rezervacije lahko uredite po telefonu (061) 213-213, int. 31-54 ali (061) 222-105 pri Maji Černe.

Osveščenost in dobra organiziranost

Da, osveščenost in dobra organiziranost, skupno z roko v roki dajeta dobre rezultate na vseh področjih in tudi v krvodajalstvu je tako. Vsaj iz pogovora z Antonom Stubičarjem smo lahko razbrali kako različni so lahko rezultati, če zataji katera od njih. V dobrih 30 letih krvodajalstva se je namreč Anton Stubičar izjemno izkazal kot prepričan krvodajalec, saj je kar 83-krat daroval kri, za svojo prizadevanost in požrtvovalnost pa je dobil tudi „Zlati znak RK“, medaljo „Zasluge za narod“ in lani še „Srebrni znak sindikata.“

Na vprašanje, kaj lahko reče o sebi kot krvodajalcu, nam je dejal, da je začel leta 1952, ko so na posvetovanju RK Slovenije in sindikata Slovenije sklenili preiti iz plačevanega na prostovoljno krvodajalstvo. Tedaj je še delal v TAM Maribor in prvo prostovoljno krvodajalsko akcijo so imeli že 25. decembra istega leta. Odziv je presegel vsa pričakovanja.

Odtlej so nadaljevali s temi akcijami in, ko je prišel leta 1965 v Iskro, t.j. v tedanji Zavod za avtomatizacijo, je lahko ugotovil, da krvodajalstvo tam še ni bilo tako dobro organizirano kot v mariborskem TAM. Zato so v začetku leta 1966 ustanovili aktiv rdečega križa in ta je potem, seveda s pomočjo sindikata in vodstvenih delavcev prevzel nase nadaljnjo organiziranje krvodajalskih akcij. Tudi tu so imeli veliko uspeha, postali so celo kolektiv z največjim odstotkom krvodajalcev med zaposlenimi približno 45%, za kar so dobili več priznanj. Srebrni in Zlati znak RK Jugoslavije.

Anton Stubičar.

Pred petimi leti, po 25 letih organiziranega dela pa še Zlato plaketo RK Slovenije in mesta Ljubljane. Pohvalno je bilo tudi, da so se na krvodajalske akcije odzivali enako dobro vsi delavci, ne glede na strokovno izobrazbo.

Glede na svoje dolgoletne izkušnje v TAM in Iskri nam je Anton Stubičar dejal, da je uspešnost krvodajalske akcije odvisna predvsem od organizacijskega pristopa in osveščenosti ljudi.

Vodilni delavci pa lahko pri tej naredijo zelo veliko, kakor tudi starši, ki so pripravljeni delati tako požrtvovalno kot so njihovi starejši tovariši doslej. Vsak se mora namreč zavedati, da prav lahko, prej ali slej, tudi sam potreboval to pomoč.

RAZPIS SEMINARJEV

za strokovno izpopolnjevanje in dopolnilno izobraževanje na področju elektrotehnike, računalništva in informatike

Vse zainteresirane organizacije združenega dela in posameznike obveščamo, da prireja Fakulteta za elektrotehniko spomladi 1983 naslednje seminarje, ki so namenjeni izpopolnjevanju znanja že zaposlenih tehničnih kadrov:

RI/25 Informacijsko inženirstvo

I. del Splošna načela 23.—24. 5. 1983

II. del Metode dela 25.—27. 5. 1983

VI/1 Sodobna elektronska krmilja I. del 9.—11. in II. del 16.—18. 5. 1983

VI/2 Elektronski krmilni sistemi s prostim programiranjem

I. del 1.—3. 6. 1983 in II. del 6.—8. 6. 1983

RI/1 Inteligentni informacijski sistemi in peta generacija računalnikov 20.—22. 4. 1983

RI/12 Organizacija podatkov in podatkovne strukture 4.—6. 5. 1983

RI/24 Lokalne računalniške mreže 4.—6. 4. 1983

RI/17 Uvod v sistemsko programsko opremo 13.—15. 6. 1983

RI/23 Uvajanje računalniških informacijskih sistemov v OZD 21.—23. 3.

RI/21 Operativno varovanje podatkov 20.—21. 6. 1983

Seminarji trajajo 2 do 5 dni. Vsak udeleženec prejme seminarsko gradivo (na seminarju). Cena gradiva je vračunana v prispevku.

Seminarji potekajo na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani (kjer so tudi primerno opremljeni laboratoriji za praktično delo), Tržaška c. 25, predavalnica 17. V kolikor potrebujete prenočišče, priporočamo pravočasno rezervacijo v hotelu Lev.

Na vsak seminar lahko sprejememo najmanj 25 in največ 35 oseb. Preveč prijavitelje bomo razporedili v naslednji seminar, o čemer bodo kandidati pravočasno obveščeni. Kar velja tudi za slučaj, če ne bo dovolj prijaviteljev kandidatov.

Prispevek za seminar na osebo znaša: za dvodnevni seminar 4.500 din, za tridnevni seminar 6.000 din

in se vplačuje po opravljenem seminarju, ko prejmete račun in sicer na ziro račun Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani, Tržaška c. 25: 50101—603—50251

Fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani
Strokovno izpopolnjevanje in dopolnilno izobraževanje

Tržaška c. 25

61000 Ljubljana

tel.: (061) 265—161, int: 253.

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasnih projektno zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sprostene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpis za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilu, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispеле k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA COMMERCE TOZD ZUNANJI TRG

1. Vodja predstavništva Iskra — Berlin — DR Nemčija

Pogoji: ekonomska fakulteta II. st. ali Fakulteta za elektrotehniko II. st. izpolnjeni pogoji za ZT registracijo pri GZS za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje nemškega jezika, 4 leta delovnih izkušenj.

2. Direktor INO firme Cefra, München, ZR Nemčija

Pogoji: ekonomska fak. II. st. ali Fakulteta za elektrotehniko II. st., izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZS, aktivno znanje nemškega jezika, 5 let delovnih izkušenj

3. Vodja predstavništva v Iskra Istanbul, Turčija

Pogoji: Ekonomska fakulteta II. st. ali Fakulteta za elektrotehniko II. st., izpolnjeni pogoji za zunanjetrgovinsko registracijo pri GZS za opravljanje ZT poslov, aktivno znanje turškega jezika, 4 leta delovnih izkušenj

Delavci pod 1. 2. in 3 se imenujejo za mandatno obdobje 4 let. Pismene prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: Iskra Commerce, Kadrovskega sektorja, Topniška 58, Ljubljana.

ISKRA — IEZE — TOZD SEM — Tovarna specialnih elementov in materialov Ljubljana, Tržaška 2

vabi

k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del, oz. nalog:

— 2 skladiščna delavca

Od kandidatov pričakujemo končano osemletko in 1 leto delovnih izkušenj. Poskusno delo je 1 mesec.

— struženje kovinskih delov

Od kandidatov pričakujemo poklicno šolo kovinske stroke in 2 leti delovnih izkušenj. Poskusno delo je 2 meseca.

— zahtevna preoblikovanja kovinskih delov

Od kandidatov pričakujemo poklicno šolo kovinske stroke in 3 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo je 2 meseca.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Podrobnejše informacije dajemo kandidatom na neobveznem ustnem razgovoru.

Vloge sprejemamo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA — IEZE TOZD SEM, kadrovska služba, Ljubljana, Tržaška 2.

o skupnem upravljanju lastnih in mešanih podjetij ter predstavništva v inozemstvu

IV. OPERATIVNO VODENJE

12. člen

Udeležence sporazuma poverjamo, skladno s 45. členom Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, Iskri Commerce, da za vse udeležence organizira in izvaja operativne naloge, ki izhajajo iz tega sporazuma. Iskra Commerce se pooblasti, da organizira in usposobi firmo CRANEX A.G. v Zürichu za izvajanje naslednjih posebnih nalog:

- kontrola finančnega poslovanja lastnih in mešanih podjetij v inozemstvu,
- iskanje možnosti za koriščenje bonitet pri kreditiranju in plačilnem prometu,
- spremljanje investicijskega in obratnega financiranja,
- predlaganje ukrepov za hitrejšje in smotrnejše obračanje zalog in kapitala,
- iskanje možnosti za financiranje večjih in kompleksnih nastopov Iskre v inozemstvu,
- nudenje strokovno tehnične pomoči posameznim firmam pri izvajanju zahtevnejših poslovnih aktivnosti in pri izvajanju kombiniranih poslov,
- predlaganje ukrepov v zvezi z zaščito in prometom z industrijsko lastnino.

13. člen

Operativno vodenje proizvodnih in razvojnih enot v inozemstvu ter vsklajevanje tehničnih in tehnoloških problemov ter delitve dela je poverjeno proizvodnim delovnim organizacijam, medtem ko Iskra Commerce tudi za te enote opravlja naloge komisionarja, kadrovskega operativnega ter informatike.

14. člen

Vsaka enota v inozemstvu mora imeti matičnega nosilca, ki je vedno ena ali več podpisnic tega sporazuma. Za trgovske firme in predstavništva je matični nosilec Iskra Commerce, za proizvodne in razvojne enote pa je matični nosilec praviloma ena proizvodna delovna organizacija, podpisnica sporazuma, kar je določeno v prilogi, ki je sestavni del tega sporazuma.

15. člen

Podrobneje opredeljene glede operativnega izvajanja nalog pri upravljanju podjetij in predstavništva v tujini ter glede organiziranosti in delitve dela bodo opredeljene v Poslovniku Iskrine in mreže ter v planskih aktih.

V. POSLOVNA TAJNOST

16. člen

Za poslovno tajnost se štejejo listine s podatki, ki jih zaradi njihove narave in pomena ter nemotenega poslovanja ni dovoljeno sporočiti, posredovati ali dati na vpogled nepoklicanim osebam.

17. člen

Za poslovno tajnost se štejejo tehnične rešitve, ki se uporabljajo v proizvodnji; raziskave in iznajdbe; patenti in licence; druge zadeve, ki so poslovna tajnost po splošno veljavnih predpisih.

18. člen

Poslovno tajnost so dolžni čuvati vsi delavci Iskra Commerce, zunanji sodelavci, kakor tudi delegati Delavskega sveta SOZD Iskra in člani Poslovnega sveta.

VI. NAČIN REŠEVANJA SPOROV

19. člen

Udeležence sporazuma bomo morebitna nesoglasja oz. spore reševale na sporazumni način. Če do sporazuma ne pride, bo spor reševala arbitražna SOZD Iskra.

VII. TRAJANJE IN PRENEHANJE SPORAZUMA

20. člen

Sporazum je sklenjen za nedoločen čas, neha pa veljati na podlagi soglasne odločitve vseh udeležencek sporazuma.

VIII. KONČNE DOLOČBE

21. člen

Da se doseže razmerje po 3. členu tega sporazuma, bodo dosednji lastniki prenesli na ostale udeležence sporazuma ob zaključnem računu za leto 1982 del svojih lastniških deležev na inofirmah z 10-letno odpadno dobo (brezobrestno).

22. člen

Obveznosti v inofirmah iz poslovanja do 31. 12. 1981 se pokrijejo iz dobička inofirm. V primeru, da teh obveznosti ni možno pokriti na ta način, jih morajo pokriti dosednji lastniki sorazmerno z lastniškimi deleži.

23. člen

Udeležence sporazuma bomo oblikovali rizični sklad za intervencijske namene v smislu rezervnega sklada. Poslovni svet vsako leto z gospodarskim načrtom predloži tudi predlog ključa za oblikovanje in porabo rizičnega sklada.

24. člen

Za izvajanje tega sporazuma se smiselno uporabljajo določila Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in ostalih samoupravnih aktov SOZD Iskra. Sporazum obvezno tolmači in razlaga Delavski svet SOZD Iskra.

25. člen

Sporazum je sprejet, ko ga sprejmejo delavski sveti udeležencek sporazuma po postopku, ki ga določajo njihovi samoupravni splošni akti in začne veljati 8. dan po objavi v Glasilu Iskre.

ZAHVALE

Ob tragični smrti našega ljubljenega sina, brata in očija

JANIJA DEBELAKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem Tovarne električnih merilnih instrumentov Otoče Kibernetike, področje kvalitete in Tovarni mehanizmov iz Lipnice za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti v prerani grob. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi.

Ob izgubi mojega moža

VIKTORJA ANŽLOVARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Iskra Avtomatika TOZD Naprave za energetiko za izrečeno sožalje, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

žena Albina.

Ob izgubi drage mame

ANE OMAHEN

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Iskra Avtomatika TOZD Naprave za energetiko, za izrečeno sožalje, darovano pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Joži Špec.

Ob izgubi drage mame

MARIJE MIRTIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Iskra Avtomatika TOZD Naprave za energetiko, za izrečeno sožalje, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Marinka Mirtič.

Ob boleči izgubi drage mame

JOŽEFA LEBAR

se vsem sodelavcem in sodelavkam DO Telematika TOZD MKD in DO Kibernetike TOZD Vzdrževanja iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

sinova Marjan in Franci Lebar.

Ob smrti mojega očeta

FRANCA ZELNIKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz Iskre Kibernetike in Telematike za darovani venec in spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoča hčerka Anica Fabjan z družino.

Smučarji Naprav na Urhu

Smučarje na Urhu pri Ljubljani, več kot trideset smučarjev iz temeljne organizacije Naprave za energetiko iz Avtomatike, številni navijači Savske ceste, mnogi družinski člani, lastna vlečnica. Skratka pravo družinsko slavje smučarjev pa tudi tistih, ki se še niso odločili za dilcanje iz Naprav.

Tekovali so seveda v veleslalomu, ki ga je pripravila njihova smučarska sekcija in tudi samo tekovanje je potekalo pod »strogimi« oči smučarskih sodnikov iz te sekcije. Sami so tudi pripravili progo, postavili vratca, merili čas — zpravili torej niso skoraj nič, če seveda odstejem čaj in manjši prigrizek. Varčevali so torej pri vsem, kljub temu pa je tekovanje potekalo v veselje vseh. Ne bo še odveč, če omenimo, da je tekovanje organiziral, Tavelik Janez — Podlesnik.

Rezultati: **pionirke:** Petra Sever, Denica Kučič, Mojca Snaj, Nina Pustovrh, Tina Žumer, Vesna Korčec in Marjanca Korčec; **pionirji:** Mitja Podlesnik, Klemen Dobrota, Boštjan Zen, Grega Sever, in Boris Veriš; **člani:** Janez Podlesnik — mlajši, Janez Podlesnik — st. Franc Kozjek, Bojan Sever, Iztok Zen, Božo Pustovrh, Uroš Pungerčar, Franc Černe, Jože Kučič in Stane Preskar.

LD

Prvenstvo v odbojki za moške

—Z sezona 1982/83

Tudi letos smo organizirali prvenstvo v odbojki med temeljnimi organizacijami kranjskih DO Iskra. Tekme so bile v športni dvorani na Planini. Nastopilo je šest ekip. Istopala je ekipa Mehanizmov iz Lipnice, ki je igrala najboljšo odbojko in na koncu tudi zaslužno osvojila 1. mesto. Nastopila je v naslednji postavi: Paul, D. Hafner, M. Hafner, Resman, Pogačnik in Berce.

Štiri najboljše ekipe so prejele lične pokale, ostale pa priznanja.

Končna lestvica:					
1. Mehanizmi	5	5	0	10:0	10
2. TEA	5	4	1	8:2	8
3. DELTA	5	2	3	5:7	4
4. ERO	5	2	3	5:7	4
5. ORODJARNA	5	2	3	5:7	3(-1)
6. ŠTEVCI	5	0	5	0:10	0

Rajko Kožar

Šahovska novica

Pred nedavnim je bil v novogoriškem hotelu Sabotin izredno močan turnir v šahu, ki je šel za pokal maršala Tita. Na turnirju je nastopilo 12 šahovskih društev iz domala vse novogoriške občine, med njimi tudi ekipa iz Iskre Avtoelektrike v sestavi Mitič, Grapulin, Pirc in Volk.

Čas igranja je bil 5 minut. Iskraši so se uvrstili presenetljivo dobro, na odlično 5. mesto. Igralci pravijo, da je to njihov doslej največji uspeh, saj so pred njimi le šah. društvo Nova Gorica, Gostol, Salonit in Obrtniki. K uspehu čestitamo!

M. R.

Turni smuk izpod Kriške gore

Planinsko društvo Iskra bo priredilo v soboto, 26. tega meseca turni smuk izpod Kriške stene. Dobilci se bomo ob 6. uri zjutraj pod uro na ljubljanski železniški postaji in se odpeljali z rednim avtobusom do Kranjske gore. Od tu pa bo 3 ure zmerne hoje.

V kolikor bodo prijavljeni kandidati pripravljeno peljati se z osebnimi avtomobili, se bomo telefonsko dogovorili za zgodnejšo uro, da bomo imeli boljšo smuko.

Turni smuk bo vodila Breda Jančar, pri kateri se tudi prijavite: telefon 572-331, int. 311.

Ob smrti moje mame se zahvaljujem sodelavcem DO Telematika DS Komerciala, kulturni komisiji, skladiščnim službam za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat hvala

sin Franca Žizmond z družino.

Ob boleči izgubi mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam TOZD Števec — duroplasti za izraze sožalja in denarno pomoč

žalujoča hčerka Francka Suštar.

Prvenstvo končano

Na sindikalnem moštvenem prvenstvu Ljubljane je sodelovalo pet moštev Iskre. Prva in druga ekipa sta nastopili v prvi sindikalni ligi. V šestem kolu je Iskra I. igrala z Litostrojem neodločeno. Vsi igralci — Polde Galle, Pavle Sešek, Drago Čopič in Vito Soukal so remizirali. Ekipa Iskre II. pa je z rezultatom 2,5:1,5 premagala Slogo — Dom JLA I. Svoji partiji sta dobila Anton Jerina in Bogdan Brezigar, remiziral pa je Anton Ribič.

Iskra I. je z ekipo UNZ igrala neodločeno. Zmagala sta Galle in Čopič. Drugo moštvo pa je izgubilo z 1:3 z Ljubljansko banko. Zelo lepo in prepričljivo zmago je proti MK Zdravku Vosporniku dosegel prvokategornik Stane Rijavec.

V osmem kolu je prvo moštvo izgubilo s Kliničnim centrom 1:3 z rezultatom 1,5:2,5. Neodločeno so igrali Galle, Sešek in Kumše. Iskra II. je z Zavodom za statistiko igrala neodločeno. Zmagal je Rijavec, remiziral pa sta Ribič in Jerina.

Iskra I. je v zadnjem kolu izgubila s Fronto I, ker je moštvo RTV odstopilo. Pol točke je osvojil samo Galle. Prvo moštvo je s 15,5 točkami osvojilo peto mesto, drugo moštvo pa s 14,5 točkami, skupaj s Klimičnim centrom I šesto do sedmo mesto. Sindikalni moštveni prvak Ljubljane za leto 1983 je ekipa SZDL FRONTA I. Moštvo je bilo tudi po šahovski moči najboljše, ker so ga sestavljali dva mojstra in dva mojstrska kandidata.

Uspehe obeh ekip lahko ocenimo kot povprečne, mogoče celo malo pod povprečjem. Posebej lahko pohvalimo prodoren uspeh Staneta Rijavca, ker je dosegel zelo dobre rezultate na prvi deski. Polde Galle ima veliko več izkušenj in je z večjo lahkoto dosegel enak rezultat. Standardno dober je bil tudi Janez Kumše, ki pa je premalo igral. Po osvojenih točkah so se šahisti razvrstili: Stane Rijavec, Polde Galle, Anton Jerina, Bogdan Brezigar, Anton Ribič, Janez Kumše, Vito Soukal, Pavle Sešek, Drago Čopič, Andrej Grum in Jože Kerč.
Bogdan Brezigar

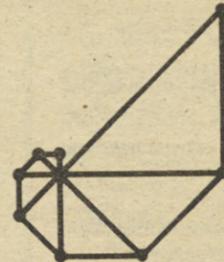
Prvenstvo Kibernetike v šahu

Šahovska sekcija Kibernetike je priredila 2. in 4. marca 1983 prvo prvenstvo Kibernetike v šahu. Prvenstva se je udeležilo 14 šahistov, ki so bili razvrščeni v eno skupino. Igrali so po Bergerjevem sistemu, po 15 minut za partijo na igralca. Igralci so bili zelo borbeno razpoloženi, saj so se od 93 partij samo štiri končale z remijem.

Premično je zmagal z dvema točkama naskoka mojstrski kandidat Brane Deželak in prejel pokal v trajno last. Ostali udeleženci so prejeli praktične nagrade.

Rezultati: 1. Brane Deželak 12,5, 2. Janez Krek 10,5, 3. Marjan Kern 10,5, 4. Alojz Deželak 8,5, 5. Alojz Mezeg 8, 6. Karl Kmetič, 6,5, 7. Albin Oblesček 6, 8. Jože Hrvatini 5,9, Milan Klasek 4, 10. Jože Rozman 4, 11. Silvo Gril 4, 12. Janez Pirnar 2,5, 13. Janez Marinko 2, 14. Marjan Remič 0 točk.

Vinko Zorman

BEOGRAD

25. marca do 3. aprila 1983

Avtosalon Razstavili bomo izdelke Avtoelektrike in merilne naprave. Projektant: Drago Novak Organizator: Iskra Marketing

HANNOVER

13. — 20. aprila 1983

Tehnika Predstavili se bomo s telekomunikacijami in mikroelektroniko. Vodja stojnice: Miran Ralca Projektant: Zvone Zupanek Organizacija: Iskra Marketing

HANNOVER

13. — 20. aprila 1983

CEBIT Iskra Delta bo predstavila svoj proizvodni program. Vodja stojnice: Vasja Herbst Pzojektant: Zvone Zupanek Organizacija: Iskra Marketing

Zbral: LD

Časopisne novice

Inž. kemije Stane Pintar v Iskrini tovarni polprevodnikov v Trbovljah je razvil poseben pek, po katerem so že začeli iz zlatotopke kopeli za spajko pridobivati »odpadni« zlatu, ki je doslej — po opravljeni nevtralizaciji jedkalnih in kopelnih odplak — odlokal v kanalizacijo. Približni izračuni kažejo — kot je povedal direktor tovarne Adi Pečnik — da bodo s to inovacijo dobili iz odplak leto kar poldrugi kilogram čistega zlata. Spodarski učinek inovacije pa cenijo na tisoč dinarjev na leto. Stanetu Pintarju pripada po pravilniku o inovacijah nagrada približno 50 tisoč dinarjev, razen tega pa vsako leto še 3% od gospodarskega učinka Delo. Ljubljana.

V semiški Iskri nameravajo letos spet poslati nekoliko več delavcev. Zadnji dve leti so v glavnem zaposlovali le strokovni kadre, ki so ga stipendirali, v neposredni proizvodnji pa se je število zaposlenih še zmanjšalo. Tudi letos bodo nadaljevali prakso preteklega leta, a bodo hkrati zaposlovali tudi delavce proizvodnji. Po predvidevanjih naj bi leto našlo zaposlitev v Iskri 64 ljudi — Dolenjski list. Novo mesto.

V SOZD Iskra načrtujejo, da bo letos dosegel celotni prihodek 75 milijard dinarjev, kar je za 33,4% več kot lani. V SOZD poleg gajo posebno pozornost akumulaciji, ki letos porasla za 41,4% in dosegla 3,7 milijard dinarjev. Kljub tem predvidevanjem bodo investicije omejili na 1,9 milijard dinarjev. Načrtujejo, da bi poleg inflacije razen pruzem Iskrine deleža dosegel 3% pridošenam proizvodno republike Slovenije — Privredne novine, Beograd.

Zavarovanje električnih gospodinskih aparatov prinaša zavarovalnici Triglav visoko izgubo. Vzrok za izgubo je visoka Zavarovalne premije se niso podražile leta 1980, cena rezervnih delov in storitev servisih pa je medtem precej narasla. Številni nezgod je bilo zadnja leta že tolikšno, da so zavarovalniški agenti niso mogli kontrolirati niti manjšega dela prijavljenih primerov, tako, da so v resnici zgolj potrjevali in izplačevali račune, ki so jih prinašale stranke. Da bi se temu izognili, je Triglav uvedel nov način kontrole. Ker je večina slovenskih gospodinjstev opremljenih z aparati Sklenjaka, je Triglav z velensko tovarno sklenil pogodbo, da poslej serviserji Gorenja ugotavljajo vzroke poškodb aparatov.

Triglav se ta čas pogovarja tudi s tovarnami Iskra. EI — Niš in RIZ tako, da bi marca tudi njihovi serviserji začeli sodelovati z zavarovalnico — Delo. Ljubljana.

Aradac je prvo naseljeno mesto v srednjem in severnem Banatu pa tudi med mestom v Vojvodini, ki je dobilo elektronsko telefonsko centralo. Gre za nov izdelek Iskra 500, ki omogoča precej boljšo povezavo svetom. Nova centrala ima sedaj namesto prejšnjih 40 že 200 naročnikov, denar zaradi pa sta združili zrenjaninska pošta in mestna skupnost Aradac — Večernje novosti, Beograd.

Pet let že sodelujeta mariborska Metalna TOZD Tovarna investicijske opreme in Iskra. Dosedanje izkušnje sta obe delovni organizaciji privedli do podpisa novega samoupravnega sporazuma o dolgoročnem poslovnem sodelovanju ter združevanju dela in sredstev na osnovah skupnega prihodka. Gre za oblikovanje in vodenje skupne razvojno-programске politike ter usklajeno skupno nastopanje na domačem in tujem tržišču. Metalna in Iskra bosta lahko hitreje povečevali prihodek in dohodek s tesnejšo povezavo in usklajevanjem delovanja.

Metalna bo izvajala razvoj, projektiranje, izdelavo in montažo strojnega dela naprav. Iskra pa izdelovala varilno-tehnološki deli naprav in krnilno regulacijsko opremo. Članek v mariborskem Večeru z naslovom »Dolgoročno sodelovanje med Metalno in Iskro pri varilni opremi«.

Žirija Društva oblikovalcev Slovenije je izbrala dobro oblikovane koledarje za letošnje leto. Za najboljši koledar je proglašila izdelek ČGP Delo, od drugih pa pohvalila tudi koledar Iskra Commerce (oblikovanje Iskra Marketinga) za vztrajanje pri konceptualni zasnovi dokumentarnega dela.

Zbral in uređil Marjan Kralič

Ob vohu v našo novogoriško delovno organizacijo, je na upravni stavbi že dolgo »nekaj manjkalo«. To praznino so prejšnj teden zapolnili z ličnim, modernim, v tem svetlikajočim se napisom Iskra Avtoelektrika. Na videz drobna, vendar pomembna novost, ki še bolj poudarja pomen tega našega gospodarskega giganta na Goriškem.